

TALOUDELLINEN KATSAUS

2019

Uponor

Sisällysluettelo

Uponor taloudellinen katsaus 2019

Uponorin sijoittajasuhteet	2
Miksi sijoittaa Uponoriin	3
Tietoa osakkeenomistajille	4
Omistaja-arvon kehittyminen	5
Hallitus	6
Johtoryhmä	7
Hallituksen toimintakertomus	8
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	16
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja täsmätykset IFRS-tilinpäätöslukuihin	17
Osakekohtaiset tunnusluvut	18
Tunnuslukujen laskentakaavat	19
Osakkeet ja osakkeenomistajat	20
Konsernitilinpäätös (IFRS)	21
Konsernin laaja tuloslaskelma	21
Konsernitase	22
Konsernin rahavirtalaskelma	24
Laskelma oman pääoman muutoksista	25
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	26
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	63
Tuloslaskelma	63
Tase	64
Rahoituslaskelma	65
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	66
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	72
Tilintarkastuskertomus	73

Uponorin vuoden 2019 vuosikertomus koostuu vuosikatsauksesta ja taloudellisesta katsauksesta, jotka julkaistaan erillisinä PDF-dokumentteina. Katsaukset löytyvät verkkosivuiltamme osoitteesta sijoittajat.uponor.fi.

Tämä on vuoden 2019 taloudellinen katsaus, joka kattaa hallituksen toimintakertomuksen, vuoden 2019 tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen. Lisäksi taloudellinen katsaus sisältää tietoa sijoittajille. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkkioselvitys julkaistaan erillisinä PDF-dokumentteina verkkosivuiltamme. Vuosikatsaus koostuu Uponorin liiketoiminnan ja vastuullisuuden avainasioista vuonna 2019.

Uponorin sijoittajasuhteet

Tiedustelut

ir@uponor.com

Tapaamispyynnöt

Päivi Dahlqvist, johdon assistentti

Puh. 020 129 2823

paivi.dahlqvist@uponor.com

Muut yhteydenotot

Minna Yrjönmäki, talusjohtaja

Puh. 020 129 2036

minna.yrjonmaki@uponor.com

Susanna Inkinen, viestintä- ja

yrittävyyden johtaja

Puh. 020 129 2081

susanna.inkinen@uponor.com

Osakkeenomistajien tiedustelut

legal@uponor.com

Reetta Härkki, päälakimies

Puh. 020 129 2835

reetta.harkki@uponor.com

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajan pitää ilmoittaa muuttuneet osoitetietonsa siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili, tai muussa tapauksessa Suomen Arvopaperikeskuksen ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Tiedonantopolitiikka

Uponorin tiedonantopolitiikasta löydät lisätietoja sijoittajasivuiltamme osoitteesta sijoittajat.uponor.fi > Hallinto > Tiedonantopolitiikka.

Viestintä

Uponor Oyj, Viestintä

PL 37, Äyritie 20, 01511 Vantaa

Puh. 020 129 2854

tiedotus@uponor.com

Miksi sijoittaa Uponoriin

Liiketoiminta: vastuullisia talo- ja yhdyskuntatekniikkaratkaisuja

- Puhtaan juomaveden toimittaminen sekä energiatehokas lämmitys ja viilennys ovat edelleen keskeisiä tarpeita rakennetussa ympäristössä
- Uponor hallitsee rakennusteollisuuden syklisyyttä toimimalla sekä Euroopan että Pohjois-Amerikan markkinoilla ja palvelemalla sekä uudisrakentamis- että saneeraushankkeita

Yhtiö: alan kehittäjä rakentaa vuosisadan kokemukselle

- Asunto-, liike- ja julkisrakentamisen veden jakelun sekä lämmityksen ja viilennyksen johtava toimittaja, jolla on myös vahva asema yhdyskuntateknisten järjestelmien toimittajana Pohjois-Euroopassa
- Tunnettu brändi, jolla on laaja ja lojaali asiakaskunta
- Hyvin ylläpidetty tuotantoverkosto, jossa on kapasiteettia kasvaa
- Jatkuvaa materiaalien ja tuotantoteknologioiden kehittämistä, joka tukee toiminnan tehokkuutta
- Pitkäaikaiset ja sitoutuneet omistajat, jotka ymmärtävät toimialan kehitystä

Lue lisää osoitteesta sijoittajat.uponor.fi

PITKÄN AJAN TALOUDELLISET TAVOITTEET (PÄIVITETTY 13.2.2019)

	Tavoite	2019	2018	2017	2016	2015
Orgaaninen liikevaihdon kasvu*	2019E: 4,8 %	-0,4	4,9	6,5	2,0	5,2
Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali	>10 %	8,4	8,3	8,3	8,2	7,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	>20 %	14,4	17,2	16,3	14,1	15,5
Nettovelkaantumisaste (vuosineljänneksen keskiarvo)	40-80 %	57,5	53,0	58,4	56,7	40,4
Osingonjako	> 50 % tuloksesta	73,6**	70,8	59,0	79,3	86,3

* > BKT+3 %-yksikköä (BKT:n kasvu perustuu kymmenen suurimman maan kasvun painotettuun keskiarvoon)

** hallituksen ehdotus

OSAKEKOHTAISIA TUNNUSLUKUJA

	2019	2018	2017	2016	2015
Osakekannan markkina-arvo, M€	852,9	631,0	1228,4	1 208,6	995,6
Tulos osaketta kohti (laim.), €	0,72	0,72	0,83	0,58	0,51
Osinko, M€	38,7 ¹⁾	37,2	35,8	33,6	32,2
Osakekohtainen osinko, €	0,53 ¹⁾	0,51	0,49	0,46	0,44
Efektiiivinen osinkotuotto, %	4,5 ¹⁾	5,9	2,9	2,8	3,2
Osakkeen vaihtokurssit (antikorjattu)					
- korkein, €	12,37	17,62	17,79	17,35	17,30
- alin, €	8,52	8,13	13,3	11,13	10,42
Osakkeenomistajien määrä	18 907	20 341	19 191	16 113	14 539

1) hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksessä.

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 16.3.2020 klo 15.00 Finlandia-talossa, osoitteessa Mannerheimintie 13e, Helsinki.

Yhtiön osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään keskiviikkona 11.3.2020 klo 10.00, mihin mennessä ilmoittautuminen on oltava perillä. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

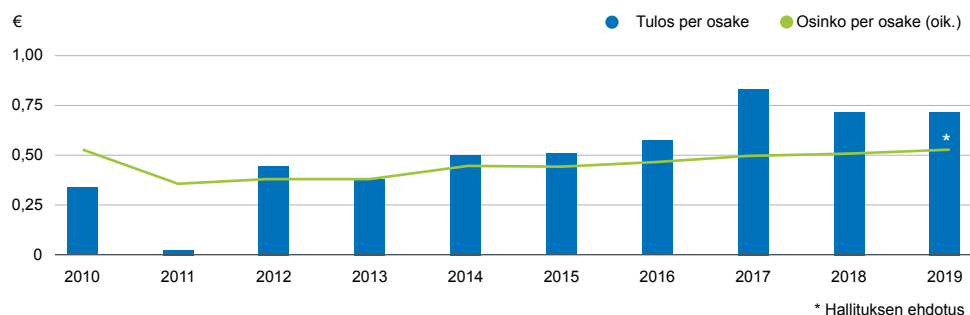
- sijoittajasiuillamme osoitteessa sijoittajat.uponor.fi tai
- puhelimitse numeroon 020 770 6883 arkipäivinä klo 9.00–16.00 tai
- sähköpostitse osoitteeseen yhtiokokous@uponor.com tai
- kirjeitse osoitteella Uponor Oyj, Lakiasiat, PL 37, 01511 Vantaa.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudesta 2019 jaetaan osinkoa 0,53 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,26 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 18.3.2020 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tämän erän osinko maksetaan 25.3.2020.

Toinen erä 0,27 euroa osakkeelta maksetaan syyskuussa 2020. Toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus päättää 15.9.2020 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Osingon täsmäytyspäivä olisi silloin 17.9.2020 ja osingon maksupäivä 24.9.2020.

OSAKEKOHTAINEN TULOS JA OSINKO

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2020

Tilinpäätöstiedote vuodesta 2019	12.2.	klo 8.00
Vuosikertomus 2019	Viikko 8	
Yhtiökokous	16.3.	klo 15.00
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	Ensimmäinen erä: 18.3.* Toinen erä: 17.9.*	
Osingonmaksupäivä	Ensimmäinen erä: 25.3.* Toinen erä: 24.9.*	
Osavuosikatsaus tammi-maaliskuu	29.4.	klo 12.30
Osavuosikatsaus tammi-kesäkuu	24.7.	klo 8.00
Osavuosikatsaus tammi-syyskuu	28.10.	klo 8.00

* Hallituksen ehdotus

Uponoria seuraavat analyttikot

Saamiemme tietojen mukaan ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet julkaisivat sijoitustutkimusta Uponorista vuonna 2019. Nämä tahot seuraavat Uponoria omasta aloitteestaan, emmekä ole vastuussa heidän antamistaan lausunnoista. Ajantasaiset analyttikoiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta sijoittajat.uponor.fi.

Carnegie Investment Bank AB

Tommy Ilmoni

Danske Bank Oyj

Ari Järvinen

Handelsbanken

Mika Karpainen

Nordea Bank Finland Oyj

Svante Krokfors

Pohjola Pankki Oyj

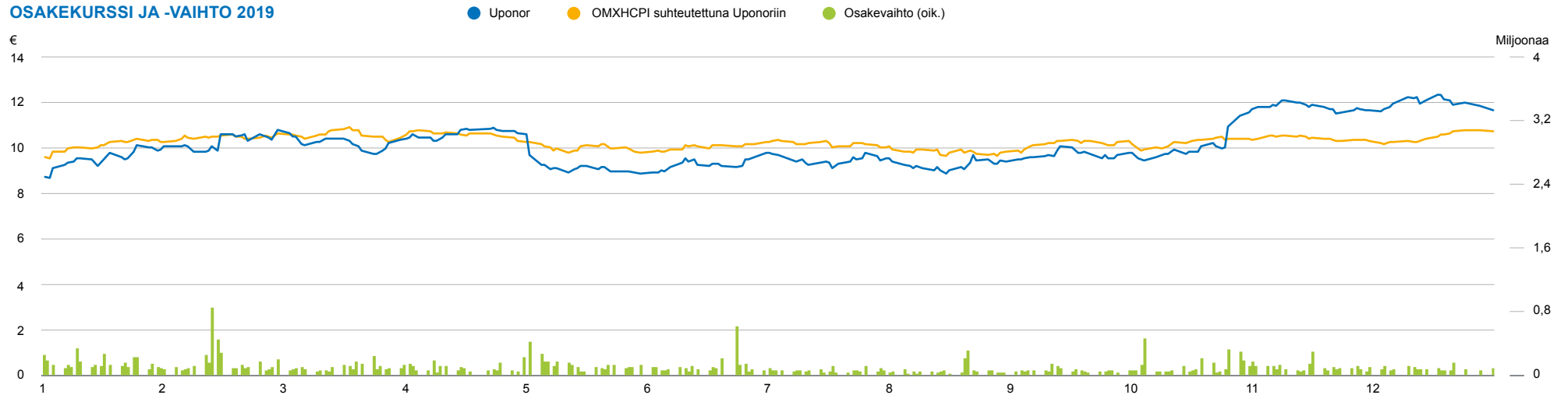
Matias Rautionmaa

SEB Equities

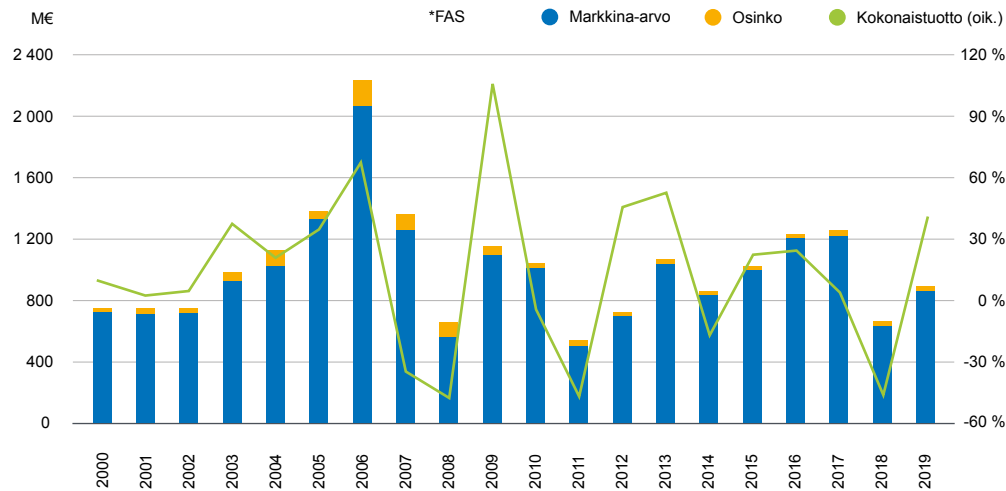
Anssi Kiviniemi

Omistaja-arvon kehittyminen

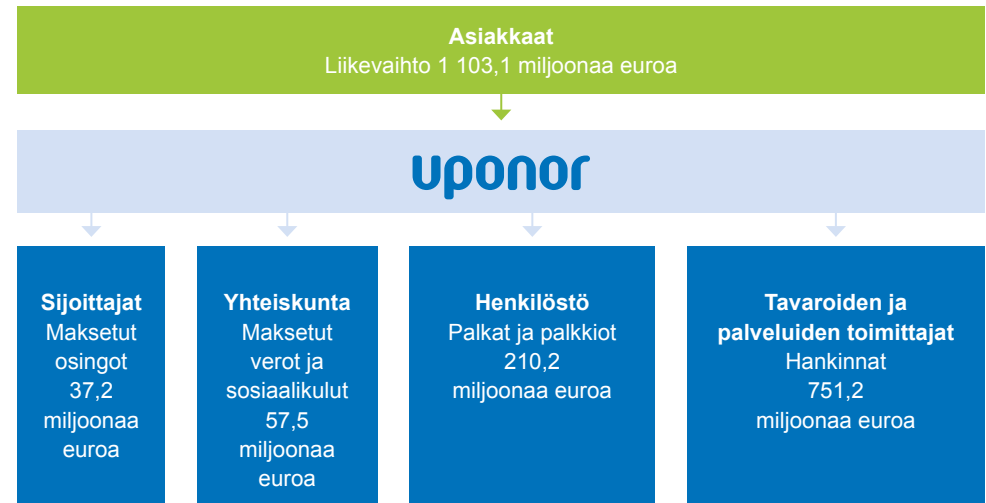
OSAKEKURSSI JA -VAIHTO 2019

OMISTAJA-ARVON KEHITYS 2000–2019

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET SIDOSRYHMILLE 2019

Hallitus

31.12.2019

Annika Paasikivi

s. 1975, Suomen kansalainen, B.A., M.Sc. (Global Politics), toimitusjohtaja, Oras Invest Oy ja toimitusjohtaja, Finow Oy

- Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, 13.3.2018–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 19.3.2014–
- Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja
- Omistaa Uponorin osakkeita 45 540 kappaletta

Johan Falk

s.1971, Ruotsin kansalainen, M.Sc. (Eng.), MBA, toimitusjohtaja, OneMed Group

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen, 13.3.2018–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 3 150 kappaletta

Markus Lengauer

s. 1965, Itävallan kansalainen, M.Sc. (Eng.), Doctorate in Mechanical Engineering

- Uponor Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, 13.3.2018–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2015–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 6 905 kappaletta

Casimir Lindholm

s.1971, Suomen kansalainen, KTM, MBA, Toimitusjohtaja, Eltel AB

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen, 13.3.2018–
- Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 3 150 kappaletta

Pia Aaltonen-Forsell

s. 1974, Suomen kansalainen, VTM, MBA, talousjohtaja, Outokumpu

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 20.3.2017–
- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja
- Omistaa Uponorin osakkeita 4 553 kappaletta

Eva Nygren

s.1955, Ruotsin kansalainen, arkkitehti

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2011–
- Omistaa Uponorin osakkeita 12 534 kappaletta

Tarkemmat ja ajantasaiset tiedot löytyvät osoitteesta sijoittajat.uponor.fi

Johtoryhmä

31.12.2019

Jyri Luomakoski

s. 1967, Suomen kansalainen, MBA

- Toimitusjohtaja, Uponor Oyj, 27.10.2008 alkaen
- Konsernin palveluksessa vuodesta 1996
- Johtoryhmän jäsen 1.10.1999 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 43 699 kappaletta

Karsten Hoppe

s. 1971, Saksan kansalainen, M.Sc.

(Industrial Engineering), MBA, Ph.D (Business)

- Johtaja, Talotekniikka – Eurooppa
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2019
- Johtoryhmän jäsen 1.2.2019 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 0 kappaletta

Sebastian Bondestam

s. 1962, Suomen kansalainen, DI

- Johtaja, Uponor Infra
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2007
- Johtoryhmän jäsen 1.4.2007 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 20 557 kappaletta

Minna Yrjönmäki

s. 1967, Suomen kansalainen, KTM

- Talousjohtaja
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2019
- Johtoryhmän jäsen 3.8.2019 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 0 kappaletta

Bill Gray

s. 1965, Yhdysvaltain, Kanadan ja Ison-Britannian kansalainen, B.Com. (Finance and Marketing), B.A.

- Johtaja, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2008
- Johtoryhmän jäsen 15.2.2012 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 24 744 kappaletta

Tarkemmat ja ajantasaiset tiedot löytyvät osoitteesta [sijoittajat.uponor.fi](https://www.uponor.fi/sijoittajat)

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Maailmankaupan epävarmuudesta huolimatta kulutuksen vilkastuminen Uponorin tärkeimmillä markkinoilla vauhditti kasvua, joskin maltillisemmin kuin vuonna 2018. Huomioiden makrotalouden myötätuulen vaikutukset rakentaminen säilyi yleisesti ottaen hyvällä tasolla, tosin erot eri maiden välillä olivat suuria.

Uponorin suurimmalla Keski-Euroopan markkina-alueella Saksassa rakennusaktiivisuus säilyi hyvällä tasolla talouden vientisektoreiden jyrkästä laskusta huolimatta. Uudisrakentamisen segmentissä erityisesti kerros- ja rivitalohankkeet vauhdittivat kasvua. Investoinnit liike- ja julkisrakentamiseen jäivät edellisvuoden tasolle. Huomattavasti suuremmissa korjausrakentamisen segmenteissä investoiminen asunto- sekä liike- ja julkiseen rakentamiseen oli pääosin tasaista. Alankomaissa viime vuosina havaittu rakennusaktiivisuuden kasvu jatkui, mutta aikaisempaa maltillisemmin.

Lounais-Euroopassa sekä Espanjan että Italian rakennusmarkkinat kasvoivat vakaasti, mutta väestöön suhteutettuna rakennusaktiivisuus on silti selkeästi muuta Eurooppaa alhaisemmalla tasolla. Isossa-Britanniassa rakentaminen säilyi edellisvuoden tasolla. Investoinnit asuntorakentamisen uudishankkeisiin kasvoivat samalla, kun investoinnit liike- ja julkiseen rakentamiseen supistuivat vastaavassa määrin.

Pohjoismaista Suomessa ja Ruotsissa asuintalojen uudisrakentaminen hiipui odotetusti jo useita vuosia kestäneen tuotannon kasvun jälkeen. Tanskassa ja Norjassa asuintalojen uudisrakentaminen jatkui tasaisena. Kaikissa neljässä maassa asuntorakennusten korjaussegmentti kasvoi hienokseltaan. Investoinnit liike- ja julkisrakentamiseen kasvoivat kaikissa Pohjoismaissa ja erityisen merkittävästi Norjassa ja Ruotsissa. Investoinnit kunnallistekniikkaan ovat merkittävä tekijä Uponor Infralle. Investoinnit kunnallistekniikkaan säilyivät tasaisina Tanskassa ja supistuivat Suomessa. Sen sijaan Norjassa ja Ruotsissa valtio investoi merkittävästi aikaisempaa enemmän liikenteeseen ja vesi- ja viemäriverkostoihin.

Pohjois-Amerikassa aktiivisuus asuntorakentamisen markkinoilla hiipui Yhdysvalloissa vuoden ensimmäisellä puoliskolla, mutta vakiintui kesän aikana ja lähti jopa hienoiseen kasvuun vuoden viimeisten kuukausien aikana luottamuksen palautuessa markkinoille. Rakentamisaktiivisuutta kuitenkin rasittaa osaavan työvoiman ja rakennusmaan puute. Liike- ja julkisrakentaminen kasvoi hienokseltaan kokonaisuudessaan, kun majoitustilojen ja toimistojen rakentamisen lisääntyminen kompensoi liikerakentamisen aktiivisuuden heikentymistä. Kanadassa kehitys asuntorakentamisen markkinoilla oli tasaista. Kerrostalosegmentissä koettu kasvu kompensoi omakotitalojen rakentamisen vähenemistä. Liike- ja julkisrakentaminen jatkui tasaisena.

Liikevaihto

Uponorin liikevaihto oli 1 103,1 (1 196,3) milj. euroa, mikä on 7,8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Valuuttakurssien positiivinen vaikutus oli 15,1 milj. euroa, eli koko vuoden 2019 orgaaninen kasvu valuuttakurssivaikutukset huomioiden oli -1,2 prosenttia. Positiiviset nettovaikutukset johtuivat pääosin Yhdysvaltain dollarin kurssivaihteluista. Vertailukauden liikevaihto ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä olisi ollut 1 101,7 milj. euroa.

Talotekniikka – Euroopan liikevaihto oli 489,3 (524,2) milj. euroa, laskua 6,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Lasku johtui pääosin Aasian liiketoiminnosta ja Zent-Frengeristä, joiden molempien liikevaihtoa on mukana vertailukauden liikevaihdossa. Lisäksi liikevaihto heikkeni Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevaihto oli 375,4 (340,5) milj. euroa, kasvua 10,3 prosenttia. Yhdysvaltain dollareina kasvu oli 4,7 prosenttia. Positiivinen kehitys oli seurausta käyttövesiratkaisujen myynnin kasvusta niin Yhdysvaltain kuin Kanadan markkinoilla.

Uponor Infran liikevaihto oli 243,9 (337,3) milj. euroa, laskua 27,7 prosenttia. Vertailukauden luvuissa on mukana Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminta, joka myytiin elokuussa 2018.

Vuonna 2019 liikevaihto laski Suomessa ja Ruotsissa segmentin kannattavuuden kasvuun tähtäävien strategisten toimenpiteiden seurauksena. Räättälöityjen ratkaisujen myynnin kehitys oli positiivista.

Liiketoimintaryhmittäin laskettuna käyttövesiratkaisujen osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 55 % (49), sisäilmastoratkaisujen 23 % (23) ja yhdyskuntatekniikkaratkaisujen 22 % (28).

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet koko konsernin liikevaihdosta: Yhdysvallat 29,9 % (26,9), Saksa 11,8 % (12,5), Suomi 11,2 % (11,0), Ruotsi 9,1 % (9,6), Tanska 4,3 % (4,3), Kanada 4,2 % (7,2), Alankomaat 4,2 % (3,5), Espanja 3,7 % (3,3), Norja 3,0 % (2,8) ja Puola 2,9 % (2,6).

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2019:

M€	1–12/ 2019	1–12/ 2018	Muutos	1–12/ 2018*
Talotekniikka – Eurooppa	489,3	524,2	-6,7 %	502,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	375,4	340,5	10,3 %	340,5
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, (M\$))	420,2	401,5	4,7 %	
Uponor Infra	243,9	337,3	-27,7 %	270,3
Eliminoinnit	-5,5	-5,7		
Yhteensä	1 103,1	1 196,3	-7,8 %	1 107,7

*) Havainnollistavat luvut ilman myyjiä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

Tulos ja kannattavuus

Johtuen strategisista päätöksistä myydä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminta ja Zent-Frenger sekä vetäytyä Aasiasta Uponorin koko vuoden bruttokate oli 381,9 (400,8) milj. euroa, mikä on 18,9 milj. euroa vähemmän kuin vertailukaudella. Bruttokatemarginaali parani ja oli 34,6 (33,5) prosenttia. Vertailukelpoinen bruttokate oli 382,0 (400,8) milj. euroa ja bruttokatemarginaali 34,6 (33,5) prosenttia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät operational excellence -ohjelmaan.

Vertailukelpoinen liikevoitto eli liikevoitto ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä laski 6,7 prosenttia ja oli 92,7 (99,3) milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 8,4 (8,3) prosenttia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien kokonaismäärä oli 1,4 (-7,4) milj. euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät pääosin Uponorin operational excellence -ohjelmaan. Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät vertailukaudella olivat Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintojen ja Zent-Frengerin myynnistä syntyneet luovutusvoitot ja Aasian toimintojen sulkemisesta ja uudelleenjärjestelyistä johtuvat kulut. Vertailukelpoinen liikevoitto parani 11,0 prosenttia vertailukaudesta ilman myyjiä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

Liikevoitto oli 91,3 (106,7) milj. euroa. Vertailukausi sisältää yllä mainitut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Liikevoittomarginaali oli 8,3 (8,9) prosenttia.

Talotekniikka – Euroopan liikevoitto oli 31,6 (31,1) milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 32,3 (35,4) milj. euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät Uponorin operational excellence -ohjelmaan. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat Zent-Frengerin myynnistä syntynyt luovutusvoitto ja Aasian toimintojen sulkemisesta ja uudelleenjärjestelyistä johtuvat kulut. Kannattavuuden lasku oli seurausta liikevaihdon pienenemisestä, myyntijakamasta ja rahtikustannusten epäsuotuisasta kehityksestä sekä S-Press PLUS -liittimen tuotannon käynnistämiseen liittyvistä kuluista.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevoitto oli 57,1 (46,6) milj. euroa. Suotuisa kehitys oli seurausta hintakehityksestä, rahtiympäristön vakiintumisesta, myyntijakamasta ja tiukasta kulukurista.

Uponor Infran liikevoitto oli 10,8 (35,1) milj. euroa. Vertailukauden luvuissa on mukana Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä syntynyt luovutusvoitto. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 10,8 (23,4) milj. euroa. Lasku johtui Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä. Nykyisen portfolion kannattavuus parani vertailukaudesta, etenkin Suomessa ja Ruotsissa.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2019:

M€	1–12/ 2019	1–12/ 2018	Muutos
Talotekniikka – Eurooppa	31,6	31,1	1,5 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	57,1	46,6	22,7 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	63,9	54,9	16,4 %
Uponor Infra	10,8	35,1	-69,1 %
Muut	-8,0	-5,2	
Eliminoinnit	-0,2	-0,9	
Yhteensä	91,3	106,7	-14,5 %

Vertailukelpoisen liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2019:

M€	1–12/ 2019	1–12/ 2018	Muutos	1–12/ 2018*
Talotekniikka – Eurooppa	32,3	35,4	-8,7 %	34,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	57,1	46,6	22,7 %	46,6
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	63,9	54,9	16,4 %	
Uponor Infra	10,8	23,4	-53,7 %	8,3
Muut	-7,3	-5,2		
Eliminoinnit	-0,2	-0,9		
Yhteensä	92,7	99,3	-6,7 %	83,5

*) Havainnollistavat luvut ilman myyjiä Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ja Zent-Frengeriä.

Uponorin nettorahoituskulut olivat 11,6 (8,5) milj. euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi korkokuluja. Valuuttakurssien nettovaikutus vuonna 2019 oli -6,4 (-4,9) milj. euroa.

Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta, -4,0 (-4,7) milj. euroa, liittyy pääosin Uponorin 50 prosentin omistusosuuteen vuonna 2016 perustetussa Phyn-yhteisyrityksessä.

Tulos ennen veroja oli 75,6 (93,5) milj. euroa. Efektiivinen veroaste oli 26,8 % (32,4). Efektiivinen veroaste oli vertailukaudella suurempi johtuen Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frengerin myynteihin, Aasian toimintojen lopettamiseen ja Australian myyntitoimiston sulkemiseen liittyvistä kertaeristä. Tuloverojen määrä oli 20,3 (30,3) milj. euroa.

Konsernin tilikauden tulos oli 55,3 (63,2) miljoonaa euroa. Oman pääoman tuotto oli 15,3 (18,0) prosenttia.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 14,4 (17,2) prosenttia. Ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta sijoitetun pääoman tuotto olisi ollut 14,8 prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto, kun vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät eliminoidaan, oli 14,7 (15,9) prosenttia.

Osakekohtainen tulos oli 0,72 (0,72) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 4,27 (4,08) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät liitteenä olevista taulukoista.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta kasvoi ja oli 109,2 (79,9) milj. euroa. Tämä johtui pääosin nettokäyttöpääoman muutoksesta. Rahavirta ennen rahoitusta oli 88,4 (72,7) milj. euroa.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Viime vuosina Uponor on investoinut valikoituihin tuottavuutta parantaviin uudistuksiin, kunnossapitoon ja teknologian modernisointiin tuotantolaitoksissaan. Vuonna 2019 bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 26,1 (54,0) milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli 23,2 (53,3) milj. euroa. Uusi tuotantolaitos Minnesotan Hutchinsoniin Yhdysvalloissa valmistui vertailukaudella.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen laskivat hieman ja olivat yhteensä 21,9 (22,5) miljoonaa euroa eli 2,0 (1,9) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävimmät investoinnit tutkimukseen ja kehitykseen liittyivät uuteen S-Press PLUS -liitinerheeseen, älykkäiden ratkaisujen tuotevalikoimaan ja legionellan torjuntaan. Lisäksi Uponor jatkoi uusien ekstruusiotekniikoiden ja -prosessien kehittämistä.

Uponorin tärkein pitkäaikaisen rahoituksen lähde 31.12.2019 oli 100 milj. euron suuruinen kahdenvälinen viiden vuoden laina, joka erääntyy kokonaisuudessaan heinäkuussa 2022.

Edellä mainitun rahoitusohjelman lisäksi Uponorilla oli voimassa kaksi pitkäaikaista, kahdenvälistä lainaa, joista toinen oli 50 milj. euroa ja toinen 20 milj. euroa. Molemmat erääntyvät kesällä 2021.

Lisäksi voimassa oli yhteensä neljä kahdenvälistä 50 miljoonan euron luottolimiittia yhteisarvoltaan 200 milj. euroa. Nämä varalla olevat rahoitusluotot erääntyvät vuosina 2021–2023.

Katsauskauden aikana niistä ei ollut nostettuna yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, jota ei ollut nostettu tilinpäätöshetkellä. Uponorin tärkeimpien rahalaitosten cash pool -järjestelyjen yhteissumma oli 35,1 milj. euroa. Tästä ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 76,1 (38,1) milj. euroa.

Suurin osa Uponorin saatavista on turvattu luottovakuutuksin.

Korolliset nettovelat olivat 139,1 (139,2) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 44,6 (45,1) prosenttia ja nettovelkaantuminen eli gearing laski 37,6 (39,4) prosenttiin, jolloin rullaava neljän neljänneksen nettovelkaantumisaste oli 57,5 (53,0) prosenttia, kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 40–80 prosenttia. IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi Uponorin velkoja 1.1.2019 alkaen 44,3 milj. eurolla kasvattamalla vuokrasopimusvelkoja. Ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta nettovelkaantumisaste olisi ollut 26,5 prosenttia kauden lopussa.

Katsauskauden tapahtumia

Maaliskuussa Uponor toi uusia tuotteita Euroopan markkinoille maailman suurimmilla sanitaatioon ja lämmitykseen keskittyvillä ISH-messuilla: älykäs vedenvälöntäyksikkö Phyn Plus, uuden sukupolven puristusliitineratkaisu S-Press PLUS, täysin elektroninen lämmönvaihdinyksikkö Combi Port E sekä pilvipohjainen älykäs säätöjärjestelmä Smatrix Pulse.

Uponor Infra myi 29.4. tšekkiläisen tytäryhtiönsä Finthermin EP Industries a.s:lle. Vuonna 2018 Finthermin liikevaihto oli noin 8 milj. euroa, ja se työllisti 60 henkilöä.

Uponor tiedotti 9.5., että Uponor ja Belkin ovat molemmat päättäneet sijoittaa 6 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, yhteensä 12 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, lisää yhteisyritykseensä Phyniin vuoden 2019 aikana. Vuoden loppuun mennessä Uponorin lisäsjointus Phyniin oli 1,5 milj. Yhdysvaltain dollaria.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Pestan North America allekirjoittivat syyskuussa sopimuksen, jossa Uponorista tuli Pestan North American PP-RCT-tuotteiden (polypropeeni,

satunnaiskopolymeeri, muokattu kiderakenne, parempi lämmönkestävyys) jakelija yksinoikeudella Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Myynti alkaa vuoden 2020 alussa.

Uponor ilmoitti 25.10. päivittäneensä yhtiön strategian. Kannattavaa kasvua haetaan edelleen laajentamalla toimintaa liike- ja julkisen rakentamisen markkinoilla. Lisäksi yhtiö aloittaa operational excellence -ohjelman parantaakseen prosessejaan ja lisätäkseen tehokkuutta. Ohjelman tavoitteena on noin 20 miljoonan euron vuosittaiset kustannussäästöt, jotka toteutuvat täysimääräisesti vuoden 2021 loppuun mennessä. Ohjelman arvioidut kustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa, joista suurimman osan arvioidaan toteutuvan vuoden 2020 aikana, ja ne kirjataan vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Uponorin varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 18.3.2019. Yhtiökokouksessa vahvistettiin tilivuoden 2018 tilinpäätös ja myönnettiin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapaus. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2018 osingoksi 0,51 euroa osaketta kohden. Osinko maksettiin kahdessa erässä, maaliskuussa ja syyskuussa. Yhtiön hallitukseen valittiin uudelleen Annika Paasikivi (puheenjohtaja), Pia Aaltonen-Forsell, Johan Falk, Markus Lengauer, Casimir Lindholm ja Eva Nygren. Yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Annika Paasikiven. Yhtiön tilintarkastajana jatkaa tilintarkastusyhteisö Deloitte Oy.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään enintään 3,5 miljoonan oman osakkeen ostamisesta, mikä vastaa noin 4,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista yhtiökokouspäivänä. Osakkeet hankitaan vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päivämäärästä lukien.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 7 200 000 uuden osakkeen antamisesta tai omien osakkeiden luovuttamisesta. Enimmäismäärä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallitus on oikeutettu päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päivämäärästä lukien.

Tarkemmat tiedot yhtiökokouksesta löytyvät osoitteesta sijoittajat.uponor.fi/hallinto/yhtiokokous/yhtiokokous-2019.

Hallinto

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen, jotka on saatavilla yhtiön verkkosivuilla osoitteessa sijoittajat.uponor.fi/hallinto/hallinto-ja-ohjausjarjestelma.

Uponor noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 antamaa Suomen listayhti-

öiden hallinnointikoodia, poiketen siitä suosituksen 15 osalta. Suosituksen 15 mukaan hallituksen valiokunnissa olisi kussakin oltava vähintään kolme jäsentä. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa on kuitenkin kaksi jäsentä suosituksessa mainitun kolmen sijasta. Uponor katsoo, että kaksi jäsentä riittää varmistamaan valiokunnan asiantuntemuksen. Lisäksi valiokunta voi tarvittaessa pyytää näkemyksiä valiokunnan ulkopuolisilta tahoilta. Valiokunta toimii hallituksen valmistelu- ja tukielimenä. Kaikki olennaiset palkitsemiseen liittyvät asiat käsittelee yhtiön hallitus.

Muutokset Uponorin johtoryhmässä

Richard Windischhofer aloitti Uponor Oyj:n kehitys- ja teknologiajohtajana ja johtoryhmän jäsenenä 1.1.2019.

Karsten Hoppe aloitti Talotekniikka – Euroopan johtajana ja johtoryhmän jäsenenä 1.2.2019.

Maija Strandberg, talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen, jätti tehtävänsä johtoryhmässä 15.2.2019 ja yhtiössä maaliskuussa.

Uponor ilmoitti 3.5.2019, että Minna Yrjönmäki on nimitetty talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 3.8.2019 alkaen.

Minna Blomqvist, henkilöstöjohtaja ja johtoryhmän jäsen, sekä Richard Windischhofer, kehitys- ja teknologiajohtaja ja johtoryhmän jäsen, jättivät paikkansa johtoryhmässä 15.11.2019 ja yhtiössä marraskuussa.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3 708 (3 928) työntekijää eli 220 henkeä vähemmän kuin vuoden 2018 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilöstön määrä vuoden aikana oli 3 801 (4 074). Lasku johtui pääosin päätöksestä lopettaa Aasian liiketoiminnot vuoden 2019 aikana ja Finthermin myynnistä. Lisäksi vertailukauteen sisältyy Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynti.

Konsernin henkilöstö täysipäiväiseksi muutettuna jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 23 % (22), Yhdysvallat 23 % (23), Suomi 16 % (15), Ruotsi 15 % (14), Puola 7 % (6), Espanja 3 % (3), Tanska 3 % (3), Venäjä 2 % (2), Kanada 1 % (1), Ranska 1 % (1) ja muut maat 6 % (8).

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sosiaalikulut mukaan lukien oli tilikaudella 247,5 (259,5) milj. euroa.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Tässä osiossa kuvataan Uponorin vastuullisuustoimintoja Suomen kirjanpitolain 3a luvun edellyttämällä tavalla muita kuin taloudellisia tietoja koskien. Lisätietoja Uponorin vastuullisuudesta ja arvонуontimallista on vuoden 2019 vuosikatsauksessa (julkaistaan viikolla 8/2020).

Uponorin liiketoimintamalli ja arvonluonti

Uponorin toimialalla on suuri vaikutus kestävämpään asumiseen ja elämiseen, ja Uponorin visiona onkin tulla vastuullisten talotekniikka- ja yhdyskuntatekniikkaratkaisujen tunnustetuksi johtajaksi.

Olenaisuusanalyysi muodostaa yhdessä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa puitteet Uponorin vastuullisuuden lähestymistavalle. Uponor määrittelee parhaillaan vastuullisuuden pitkäaikaistavoitteita, jotka perustuvat neljään painopistealueeseen: puhdas vesi ja sanitaatio, vastuullinen kuluttaminen, ilmastoteot sekä ihmisarvoinen työ ja talouskasvu. Valituilla painopistealueilla on liiketoiminnassa suurin vaikutuspotentiaali sekä merkittävät mahdollisuudet, ja ne ovat linjassa Uponorin liiketoiminta-alueen kanssa.

Uponor on jaettu kolmeen liiketoimintasegmenttiin (Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Uponor Infra) vastuualueiden ja asiakkaiden mukaan. Henkilöstöön, brändiin, vastuullisuuteen ja teknologiaan liittyvät yhteiset päätökset tehdään konsernitasona, jotta Uponorin globaalista läsnäolosta ja pitkäaikaisista tuotekehityshankkeista saatavat hyödyt pystytään maksimoimaan.

Toimintaperiaatteet ja due diligence -prosessit

Uponor noudattaa paikallisia lakeja ja määräyksiä, ja yhtiön toimintaohjeet sekä muut konsernin käytännöt muodostavat toimintaperiaatteiden perustan. Uponor on myös allekirjoittanut YK:n Global Compact -aloitteen.

Ympäristö

Uponor ottaa tuotetarjonnassaan huomioon ympäristönäkökohdat ja pyrkii jatkuvasti vähentämään toimintansa kokonaisvaikutusta. Uponorilla on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa yhteensä 16 tuotantolaitosta, ja niiden keskeiset ympäristövaikutukset ovat kasvihuonekaasupäästöt, jätteet ja veden käyttö. Uponorin tavoitteena on vähentää suoria ja epäsuoria kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia liikevaihdosta vuoteen 2020 mennessä vuoden 2015 tasoista. Tämän hetkisen kehityksen perusteella Uponor odottaa saavuttavansa tavoitteen vuonna 2020.

Ympäristö- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi Uponorissa on otettu käyttöön ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä ja ISO 50001 -standardin mukainen energianhallintajärjestelmä. Vuonna 2019 tuotantolaitoksista 14 oli ISO 14001 -sertifioituja ja 9 tuotantolaitoksella oli ISO 50001 -sertifiointi. Laatu- ja ympäristöpolitiikka kattaa Uponorin ympäristöasiat. Sisäisiä ja ulkoisia auditointeja tehdään vuosittain, jotta varmistetaan laatu- ja ympäristöpolitiikan noudattaminen.

Lisäksi Uponor kehittää muun muassa kierrätettäviä pakkausjärjestelmiä ja vaihtoehtoisia muoviraaka-aineita ympäristövaikutustensa vähentämiseksi.

Henkilöstö- ja sosiaaliasiat

Uponor painottaa yhdenvertaista kohtelua ja edistää työntekijöidensä turvallisuutta ja hyvinvointia. Työntekijöiden terveys ja turvallisuus ovat etusijalla, ja Uponorin tavoitteena on nolla työtapaturmaa. Laatu- ja ympäristöpolitiikka kattaa henkilöstön terveys- ja turvallisuusasiat.

Uponorin henkilöstöstrategia perustuu kolmeen pääteemaan: johtajuus, sopivat osaajat ja kulttuuri. Henkilöstöstrategian avulla yhtiön tavoitteena on varmistaa, että se houkuttelee ja sitouttaa sopivia osaajia, jotka tukevat Uponorin liiketoimintatavoitteita hyvän johtajuuden ja suorituskykyisen kulttuurin avulla.

Uponor järjestää henkilöstökyselyjä säännöllisesti saadakseen työntekijöiltä palautetta heihin liittyvissä kysymyksissä.

Ihmisoikeudet

Uponor kunnioittaa ihmisoikeuksia, jotka on määritelty esimerkiksi YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa. Uponor on vastuullinen työnantaja ja tukee työntekijöidensä yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Syrjintää ei sallita. Uponor ei salli arvoketjussaan lapsi- tai pakkotyötä tai muuta toimintaa, joka rikkoo työntekijöiden perusoikeuksia.

Uponorilla on toimittajapolitiikka, jonka tavoitteena on varmistaa, että myös toimittajat täyttävät Uponorin eettiset, sosiaaliset, ympäristö- ja laatustandardit sekä noudattavat kaikkia paikallisia lakeja ja säännöksiä.

Uponorin ilmiäntakanava tarjoaa työntekijöille mahdollisuuden ilmoittaa myös anonymisti vaatimusten vastaisesta käyttäytymisestä.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorilla on nollatoleranssi korruption ja lahjonnan suhteen. Uponorin väärinkäytöksiä koskevan ohjeistuksen tarkoituksena on määrittää yhtiön asennoituminen väärinkäytöksiä kohtaan, pyrkimys ehkäistä väärinkäytökset ja Uponorin työntekijöiden vastuut väärinkäytösten ehkäisyssä.

Toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset

Ympäristöasiat

Uponorin tavoitteena on kehittää tuotteita ja ratkaisuja, jotka auttavat asiakkaita vähentämään ympäristövaikutuksiaan. Vuonna 2019 Uponor toi Euroopan markkinoille älykkään vedenvälivontayksikön Phyn Plus:n, joka pystyy tarvittaessa myös katkaisemaan veden. Muut Uponorin tuotteet, kuten Uponor Combi Port E, parantavat loppukäyttäjän energiatehokkuutta.

Uponor pyrkii jatkuvasti vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja jätteitä. Vuonna 2019 muutokset tuotantovolyymeissa ja tuotevalikoimassa laskivat energian kulutusta, mikä laski Uponorin epäsuoria ja suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Jätteiden kokonaismäärä laski hieman,

ja samalla kierrätysaste nousi hieman. Veden kulutus palasi vuonna 2019 normaalille tasolle. Vertailukausi sisältää vuodon Hutchinsonin tuotantolaitoksella ja lisääntyneen veden kulutuksen Virsossa kuumien kesän seurauksena.

Sosiaaliset ja henkilöstöön liittyvät asiat

Turvallisuus on Uponorin ensisijainen tavoite. Vuonna 2019 Uponorin tapaturmataajuus oli 11,9 (12,7). Uponor jatkaa sisäisten toimintatapojensa kehittämistä ja turvallisuutta parantavien prosessien edistämistä. Parhaiden käytäntöjen jakaminen ja läheltä piti -raportointi ovat tärkeitä työkaluja turvallisuuskulttuurin vahvistamiseksi.

Uponor investoi työntekijöidensä henkilökohtaiseen kehitykseen. Vuonna 2019 yhtiö jatkoi sisäistä esimieskoulutusohjelmaansa. Koulutukseen osallistuu yhtiön kaikki esimiehet. Lisäksi Uponor järjesti kolme kohdennettua koulutusohjelmaa uransa eri vaiheissa oleville työntekijöille nuorista ammattilaisista aina johtotehtävissä oleviin kokeneisiin työntekijöihin.

Uponor on tehnyt konsernin laajuisen henkilöstökyselyn joka toinen vuosi. Henkilöstökysely-konseptia uudistetaan parhaillaan.

Ihmisoikeudet

Uponorin toiminnoissa ei havaittu ihmisoikeusrikkomuksiin liittyviä tapahtumia päivittäisissä toimintaprosesseissa, sisäisen tarkastuksen tutkimuksissa tai ilmiantokanavan kautta tulleissa ilmoituksissa.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorin toiminnoissa ei havaittu korruptioon tai lahjontaan liittyviä tapahtumia päivittäisissä toimintaprosesseissa, sisäisen tarkastuksen tutkimuksissa tai ilmiantokanavan kautta tulleissa ilmoituksissa.

Muihin kuin taloudellisiin aiheisiin liittyvät pääasialliset riskit

Ympäristöasiat

Paikallisen lainsäädännön ja määräysten noudattamatta jättämisestä voi aiheutua Uponorille sekä sakkoja että maineeseen ja liiketoimintaan liittyviä riskejä.

Uponor lieventää ympäristöriskejä koulutuksilla sekä noudattamalla ISO 14001-, ISO 9001- ja ISO 50001 -prosesseja ja -sertifiointeja tuotantolaitoksissaan.

Sosiaaliset ja henkilöstöön liittyvät asiat

Terveyden ja turvallisuuden liittyvät asiat voivat aiheuttaa Uponorille riskejä. Tiettyjä haasteita voi esiintyä myös osajien houkuttelemisessa ja sitouttamisessa yhtiöön.

Uponor lieventää terveyden ja turvallisuuteen liittyviä riskejä sisäisten koulutusten, läheltä piti -tapausten raportoinnin ja sisäisten prosessien jatkuvan parantamisen avulla. Lisäksi Uponor panostaa houkuttelevan yrityskulttuurin ja työnantajamielikuvan sekä erilaisten urapolkujen rakentamiseen.

Ihmisoikeudet

Mahdolliset ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien loukkaukset voivat vaikuttaa Uponorin maineeseen ja liiketoimintamahdollisuuksiin.

Uponor lieventää riskejä kehittämällä sisäisiä koulutuksia ja prosesseja sekä toimitusketjun tarkastuksia. Lisäksi Uponorilla on käytössä sisäinen nimetön ilmiantokanava.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorin työntekijöiden tai kumppanien epäeettinen käyttäytyminen voi vaikuttaa negatiivisesti Uponorin maineeseen ja liiketoimintamahdollisuuksiin.

Uponor lieventää näitä riskejä huolellisella rekrytointiprosessilla, sisäisillä koulutuksilla ja auditoinnilla kumppaneitaan. Lisäksi Uponorilla on käytössä sisäinen nimetön ilmiantokanava.

Keskeiset muut kuin taloudelliset tulospaikat

Mittava asia	Yksikkö	2019	2018	2017	2016	2015
Energian kokonaiskulutus	1 000 MWh	218,0	226,0	200,0	199,0	185,0
Käytetyt raaka-aineet	1 000 tonnia	146,2	151,2	140,9	132,7	127,1
Veden kulutus	1 000 m ³	154,1	206,2	155,2	168,4	190,9
Kasvihuonekaasupäästöt yhteensä (suorat)	1 000 tonnia	8,4	8,5	7,5	8,7	8,5
Kasvihuonekaasupäästöt yhteensä (epäsuorat)	1 000 tonnia	27,0	30,8	32,1	32,2	33,5
Jätettä yhteensä	1 000 tonnia	18,1	20,2	18,8	16,4	16,4
Tapaturmia suht. (LTIF)	milj. työtuntia kohti	11,9	12,7	8,9	7,8	13,1
Uponorin toimintaohjeiden verkkokoulutukseen osallistuneet toimistotyöntekijät	%	90,9	-	-	-	-

Kierrätetyn jätteen osuus koostuu energijätteestä ja uusiokäyttöön kierrätettävästä materiaalista. Joitakin viime vuosien lukuja on muutettu johtuen siitä, että käyttöön on otettu tarkempia mittaus- ja raportointitapoja. Uponor raportoi epäsuorat päästönsä käyttäen sijaintiperustaista metodologiaa, kertoimet on päivitetty "GHG Protocol/IEA (11/2019) - IEA2019"-kirjaston mukaisesti, mutta niissä maissa, joissa Uponor ostaa vihreää sähköä, käytetään markkinaperustaisia kertoimia. Kaikki 16 tuotantolaitosta sisältyvät lukuun. Kokonaistyöaika on laskettu yhdistämällä kaikkien aktiivisten työntekijöiden kokonaistyöaika ja Uponorin suurimpien toimintamaiden keskiarvoinen kokonaisvuosityöaika.

Liiketoimintaan kohdistuvat avainriskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille.

Strategiset riskit

Maailmankaupan ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus saattaa vaikuttaa kielteisesti Uponorin toimintaan, tulokseen, taloudelliseen asemaan ja rahoituslähteisiin.

Uponorin tärkeimmät toiminta-alueet ovat Eurooppa ja Pohjois-Amerikka, joissa poliittinen riski nähdään pääsääntöisesti suhteellisen pienenä. Ukrainan kriisi jatkuu, ja Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin Venäjän vastaiset pakotteet sekä Venäjän vastapakotteet vaikuttavat yhä liiketoimintaympäristöön Venäjällä sekä Venäjän kanssa käytäviin liiketoimiin. Venäjän osuus Uponorin liikevaihdosta oli noin 2,1 prosenttia vuonna 2019.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Uponor hallitsee tätä riskiä jakamalla liiketoimintansa kahdelle maantieteelliselle pääalueelle: Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Uponorilla on myös kolme liiketoiminta-alueita: käyttövesi-, sisäilmasto- ja yhdyskuntateknikkaratkaisut. Uponorin tuotteita käytetään sekä uudisrakentamisessa että korjausrakentamisen hankkeissa, ja jälkimmäisessä kysyntä on yleensä vakaampaa kuin syklisemmässä uudisrakentamisessa.

Lisääntyvä kilpailupaine, esimerkiksi private label -tuotteista johtuva, aiheuttaa riskin Uponorille. Yhtiö hallitsee tätä riskiä investoimalla jatkuvasti tutkimus- ja tuotekehitykseen sekä lisäämällä valmiuksiaan laajentua liike- ja kerrostalorakentamisen segmentissä.

Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista huomattava osa on jakelijoita (tukkuliikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakasryhmää, joiden myynti on jakautunut yli 20 maahan, vastaavat noin kolmasosa Uponorin liikevaihdosta.

Digitalisaatiota, uusia teknologioita ja näihin liittyviä valmiuksia tarvitaan Uponorin uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseen. Avainasemassa Uponorin tulevan menestyksen kannalta on yhtiön kyky houkuttaa osaajia muutoksen tekijöiksi ja sitouttaa nämä yhtiöön. Uponor hallitsee tätä riskiä rakentamalla työnantajamielikuvaansa sekä kehittämällä ja kouluttamalla nykyisiä työntekijöitään esimerkiksi johtamistaidoissa. Uponor pyrkii myös rakentamaan sopivan kumppaniverkoston täydentämään omaa osaamistaan.

Useimmissa maissa paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan. Suurelle osalle myytävistä tuotteista tarvitaan esimerkiksi kansallinen tuotehyväksyntä. Tästä syystä yhtiö seuraa tarkasti tuotteisiin ja raaka-aineisiin liittyviä valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä ja pyrkii ennakoimaan niiden mahdolliset vaikutukset sekä Uponorin että sen asiakkaiden toimintaan. Uponor osallistuu myös aktiivisesti toimialakohtaisten järjestöjen ja ammattiliittojen työhön ja pyrkii siten vaikuttamaan paikallisiin ja kansainvälisiin päättäjiin energia-, terveys- ja käyttövesiasioissa.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muutoksille, joista tärkeimpiä ovat mm. petrokemian tuotteiden ja metallien hintojen vaihtelu, toimituskapasiteetti ja markkinoiden kysyntä. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan sekä kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla että rahoitusvälineillä. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä jatkuvatoimisesti ja järjestelmällisesti rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien, raaka-aineiden ja palveluiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Toimittajien edellytetään noudattavan Uponorin toimintaperiaatteita ja puitesopimuksia. Mikäli toimittajia on vain yksi, pyritään siihen, että ko. toimittajalla on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Digitalisaatio ja älyratkaisut altistavat Uponorin kyberriskeille, jonka johdosta Uponor seuraa kyber-, tieto- ja informaatiouhkia. Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat ERP-järjestelmät. Järjestelmien kriittisyyden analysoiminen ja riskien minimoimiseen liittyvät varautumisjärjestelyt sisältyvät aina suurimpien IT-järjestelmien käyttöönottoon ja elinkaaren hallintaan.

Uponor on ottanut käyttöön nollatoleranssin koskien terveyttä ja turvallisuutta, säädösten mukaisuutta ja ympäristöriskejä. Uponor noudattaa ISO 9001 -laatuja järjestelmää ja ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää, mikä takaa jatkuvan laadun, parantaa tuotannon turvallisuutta, ympäristölainsäädännön noudattamista ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on hallita mm. projekti-kohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projekti- ja alihankkijajäsenityksissä. Lisäksi Uponor vahvistaa aktiivisesti työntekijöidensä projektinjohtamistaitoja.

Uponor voi altistua liiketoiminnassaan erilaisille oikeudellisille prosesseille. Vuonna 2019 tällaisilla prosesseilla ei ollut materiaalista vaikutusta Uponorin tulokseen.

Rahoitusriskit

Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan aina riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla, sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja ja useita hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia vastapuolia.

Yhtiön maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja riskiä karttavalla sijoituspolitiikalla. Sijoituskohteina on ainoastaan matalariskisiä kohteita, jotka voidaan tarvittaessa muuntaa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat Uponorin korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä hallitaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Yhtiön toiminnan kansainvälisyys altistaa sen eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Vuonna 2019 Uponorin liikevaihdosta noin 60 prosenttia syntyy muussa valuutassa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseisessä paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitusosasto vastaa konsernitason valuuttakurssiriskien hallinnasta ja suojaamisesta. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan. Suojautumisessa valuuttakurssiriskeiltä kumppaneiksi valitaan vain hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia pankkeja.

Vahinkoriskit

Vuoden 2019 lopussa Uponorilla oli 16 tuotantolaitosta Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutusuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille.

Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu keskitetysti konsernitason.

Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten yksikkökohtaisilla jatkuvuussuunnitelmillä, henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, tuotantolaitteiden säännöllisillä huolto-ohjelmilla ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto Nasdaq Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2019 oli 26,5 (40,8) milj. kappaletta, yhteensä 266,7 (499,0) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2019 lopussa oli 11,65 (8,62) euroa ja osakekannan markkina-arvo oli 852,9 (631,0) milj. euroa.

Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 18 907 (20 341) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 27,2 (23,5) prosenttia. Tarkemmat tiedot löytyvät liitteenä olevista taulukoista.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2019 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 219 527 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,29 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvaltayhteisönsä omistivat vuoden lopussa yhteensä 119 531 (101 079) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,16 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus on viime vuosina päättänyt useista, yhtiön johdolle tarkoitetuista pitkän aikavälin kannustinohjelmista. Yksityiskohtaiset tiedot suunnitelmista löytyvät osoitteesta sijoittajat.uponor.fi.

Joulukuussa 2019 Uponor Oyj:n hallitus päätti jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Mahdollinen osakepalkkio vuosilta 2020–2022 maksetaan vuonna 2023 osittain osakkeina ja osittain käteisenä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Lähiajan markkinanäkymät

Vaikka talouden kasvu näyttäisi hidastuvan ja osa rakennusmarkkinoista tasaantuu aikaisemman vilkkaan aktiivisuuden jälkeen, Uponor odottaa markkinoiden säilyvän kokonaisuudessaan terveellä tasolla vuoden ensimmäisellä neljänneksellä:

- Rajallinen kapasiteetti hidastaa markkinoiden kasvua Yhdysvalloissa; markkinoiden odotetaan kuitenkin kasvavan edellisvuodesta.
- Myös Saksan markkinoiden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla, vaikka liike- ja julkisrakentamisen markkina todennäköisesti hiljenee.
- Suomessa asuntouudisrakentaminen näyttäisi jatkavan supistumistaan, mutta muiden segmenttien tilanne on vakaa.
- Ruotsissa uudisrakennusmarkkinat heikentyvät, mutta muu rakentaminen säilyy edelleen hyvällä tasolla.

Ohjeistus vuodelle 2020

Uponor odottaa vertailukelpoisen liikevoittonsa paranevan vuodesta 2019.

Konsernin taloudelliset tunnusluvut

	2019	2018	2017	2016	2015		2019	2018	2017	2016	2015
Konsernitulos						Muita tunnuslukuja					
(jatkuvat toiminnot), M€											
Liikevaihto	1 103,1	1 196,3	1 170,4	1 099,4	1 050,8	Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,3	8,9	8,2	6,5	6,8
Toiminnan kulut	961,3	1 063,6	1 038,4	991,0	942,7	Vertailukelpoinen liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,4	8,3	8,3	8,2	7,2
Poistot ja arvonalentumiset	51,8	42,4	39,2	41,6	39,1	Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	6,9	7,8	7,5	5,5	6,0
Liiketoiminnan muut tuotot	1,3	16,4	3,1	4,2	2,4	Oman pääoman tuotto (ROE), %	15,3	18,0	19,4	13,1	12,1
Liikevoitto	91,3	106,7	95,9	71,0	71,4	Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	14,4	17,2	16,3	14,1	15,5
Vertailukelpoinen liikevoitto	92,7	99,3	97,2	90,7	75,8	Omavaraisuusaste, %	44,6	45,1	40,5	42,8	44,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-11,6	-8,5	-5,4	-10,0	-8,9	Nettovelkaantumisasiaste, %	37,6	39,4	43,5	48,8	29,3
Tulos ennen veroja	75,6	93,5	88,2	60,4	62,8	Korolliset nettovelat, M€	139,1	139,2	151,5	159,5	91,3
Tulos jatkuvista toiminnoista	55,4	63,2	65,4	41,5	37,1	- % liikevaihdosta	12,6	11,6	12,9	14,5	8,7
Tilikauden tulos	55,3	63,2	65,4	41,9	36,9	Liikevaihdon muutos, %	-7,8	2,2	6,5	4,6	2,6
Konsernitase, M€						Vienti Suomesta, M€	48,7	54,2	45,1	47,6	55,5
Pitkäaikaiset varat	327,7	310,6	305,2	312,5	274,8	Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	965,1	1 049,4	1 037,5	976,3	910,7
Liikearvo	83,6	83,5	93,6	93,7	83,3	Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	980,2	1 064,7	1 049,7	990,1	927,3
Vaihto-omaisuus	144,4	147,9	132,7	139,3	112,4	Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,9	89,0	89,7	90,1	88,2
Rahavarat	76,1	38,1	107,0	16,3	49,2	Henkilöstö 31.12.	3 708	3 928	4 075	3 868	3 735
Myyntisaamiset ja muut saamiset	201,4	206,5	227,3	205,7	188,1	Henkilöstö keskimäärin	3 801	4 074	3 990	3 869	3 842
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	311,6	297,6	280,2	263,3	248,0	Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut, M€	247,5	259,6	245,7	240,8	230,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	58,8	56,0	68,2	63,6	63,7	Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	26,1	54,0	63,4	50,7	50,1
Varaukset	30,0	30,2	28,9	28,8	25,0	- % liikevaihdosta	2,4	4,5	5,4	4,6	4,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	203,4	175,6	176,6	158,2	91,2						
Lyhytaikaiset korolliset velat	11,8	1,7	81,9	17,6	48,3						
Korottomat velat	217,7	225,5	230,0	236,0	231,6						
Taseen loppusumma	833,2	786,6	865,8	767,5	707,8						

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja täsmätykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

M€	2019	2018	2017	2016	2015
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
- rakennejärjestelyt	-1,4	-8,2	-3,4	-19,7	-6,2
- pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	-	15,7	2,1	-	1,9
- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-1,4	7,4	-1,3	-19,7	-4,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, yhteensä	-1,4	7,4	-1,3	-19,7	-4,3
Vertailukelpoinen bruttokate					
- Bruttokate	381,9	400,8	394,1	376,0	370,2
- Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät bruttokatteessa	-0,1	-	-1,0	-7,9	-0,8
Vertailukelpoinen bruttokate	382,0	400,8	395,1	383,9	371,0
% liikevaihdosta	34,6	33,5	33,7	34,9	35,3
Vertailukelpoinen liikevoitto					
- Liikevoitto	91,3	106,7	95,9	71,0	71,4
- Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-1,4	7,4	-1,3	-19,7	-4,3
Vertailukelpoinen liikevoitto	92,7	99,3	97,2	90,7	75,8
% liikevaihdosta	8,4	8,3	8,3	8,2	7,2

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2019	2018	2017	2016	2015
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	72 987	72 962	73 148	73 138	73 109
- keskimäärin	72 983	73 123	73 130	73 133	73 106
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä, M€	311,6	297,6	280,2	263,3	248,1
Osakevaihto, M€	266,7	499,0	545,5	297,7	384,1
Osakevaihto, 1 000 kpl	26 537	40 763	35 077	20 339	27 590
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	36,4	55,7	48,0	27,8	37,7
Osakekannan markkina-arvo, M€	852,9	631,0	1 228,4	1 208,6	995,6
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,72	0,72	0,83	0,58	0,51
Oma pääoma per osake, €	4,26	4,07	3,83	3,60	3,39
Osinko, M€	38,7 ¹⁾	37,2	35,8	33,6	32,2
Osinko per osake, €	0,53 ¹⁾	0,51	0,49	0,5	0,4
Efektiiivinen osinkotuotto, %	4,5	5,9	2,9	2,8	3,2
Osinko per tulos, %	73,6	70,8	59,0	79,3	86,3
PE-luku	16,2	12,0	20,2	28,5	26,7
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	12,37	17,62	17,79	17,35	17,30
- alin	8,52	8,13	13,30	11,13	10,42
- keskimääräinen	10,05	12,24	15,55	14,64	13,92

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 19.

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma, keskiarvo}} \times 100$	Osakekannan markkina-arvo	$= \text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa} \times \text{viimeinen kaupantekokurssi}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$	Osakkeen keskiarvo	$= \frac{\text{Osakkeiden euromääräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$
Omavaraisuusaste, %	$= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$	Bruttokatemarginaali, %	$= \frac{\text{Bruttokate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	$= \frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	Liikevoittomarginaali, %	$= \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Korolliset nettovelat	$= \text{Korolliset velat} - \text{rahavarat ilman sidottuja rahavaroja}$	Vertailukelpoinen bruttokate	$= \text{Bruttokate} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*}$
Tulos/osake (EPS)	$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$	Vertailukelpoinen bruttokatemarginaali, %	$= \frac{\text{Bruttokate} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Oma pääoma/osake	$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$	Vertailukelpoinen liikevoitto	$= \text{Liikevoitto} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*}$
Osinko/tulos	$= \frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$	Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali, %	$= \frac{\text{Liikevoitto} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto	$= \frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$		
Hinta/voittosuhte, P/E	$= \frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$		

*) Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät eivät liity yhtiön varsinaiseen perusliiketoimintaan. Olennaisimpia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia erä ovat luovutusvoitot ja -tappiot, tuotantolaitoksen sulkemiseen liittyvät tehottomuus- ja sopeuttamiskulut sekä ylimääräiset alaskirjaukset ja mahdolliset alaskirjausten peruutukset, onnettomuuksiin ja luonnonkatastrofeihin liittyvät kulut sekä uudelleenjärjestelyyn, ympäristöön ja vahingonkorvauksiin liittyvät varaukset ja muutokset lainsäädännössä tai oikeuskäytännössä. Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä vertailukelpoisten erien luokittelussa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2019 oli 26 536 803 kappaletta, yhteensä 266,7 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2019 lopussa oli 11,65 euroa ja osakekannan markkina-arvo 852,9 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 18 907 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 27,2 (23,5) %.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2019

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	18 030 780	24,6	24,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	3 862 072	5,3	5,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	3 182 639	4,3	4,4
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	2 074 033	2,8	2,8
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 009 000	2,7	2,8
Sigrid Juséliuksen Säätiö	926 286	1,3	1,3
Paasikivi Pekka	846 500	1,2	1,2
Valtion Eläkerahasto	655 000	0,9	0,9
Paasikivi Jukka	588 173	0,8	0,8
Paasikivi Pertti	558 888	0,8	0,8
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	409 450	0,6	0,6
Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	382 992	0,5	0,5
Muut	39 461 604	53,9	53,8
Yhteensä	72 987 417	99,7	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	219 527	0,3	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2019

Nordea Bank AB (publ.), Suomen sivuliike	10 731 922	14,7	14,7
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ.), Helsingin sivukonttori	7 142 921	9,8	9,8
Svenska Handelsbanken AB (publ.), Filiaal verksamheten i Finland	853 804	1,2	1,2
Muut	993 428	1,4	1,4
Yhteensä	19 722 075	26,9	27,0

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänen enimmäismäärä on 31.12.2019 tilanteen mukaan 72 987 417 ääntä.

Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 219 527 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä.

Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Paasikiven suku omistaa yhtiötä sekä suoraan että Oras Invest Oy -yhtiön kautta, yhteensä 27,8 (26,9) prosenttia.

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2019

Sektorit	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista
Yksityiset yritykset	20 611 925	28,2
Julkiset yritykset	5 419	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8 968 385	12,3
Julkisyhteisöt	7 458 326	10,2
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 546 632	3,5
Kotitaloudet	13 685 322	18,7
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	19 930 935	27,2
Muut (yhteistili)	0	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2019

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä, yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakemäärä	Osuus osakkeista, %
1–100	336 047	0,5	5 863	31,0
101–1 000	4 197 247	5,7	10 380	54,9
1 001–10 000	6 544 327	8,9	2 448	12,9
10 001–100 000	4 900 918	6,7	177	0,9
100 001–1 000 000	10 195 038	13,9	32	0,2
1 000 001–	47 033 367	64,2	7	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	18 907	100,0

Osakepääoman kehitys 2015–2019

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2019	31.12.			146 446 888	73 206 944
2018	31.12.			146 446 888	73 206 944
2017	31.12.			146 446 888	73 206 944
2016	31.12.			146 446 888	73 206 944
2015	31.12.			146 446 888	73 206 944

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

M€	Liite	2019	%	2018	%	M€	Liite	2019	2018
Liikevaihto	2	1 103,1	100,0	1 196,3	100,0	Muut laajan tuloksen erät			
Hankinnan ja valmistuksen kulut		721,2	65,4	795,5	66,5	Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Bruttokate		381,9	34,6	400,8	33,5	Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen		-1,9	-1,1
Liiketoiminnan muut tuotot	4	1,3	0,1	16,4	1,4	Erät jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Varastointimenot		32,2	2,9	33,7	2,8	Muuntoerot		1,9	1,2
Myyntiin ja markkinoinnin kulut		180,0	16,3	191,3	16,0	Rahavirran suojaukset, verojen jälkeen		-1,8	1,6
Hallinnon kulut		58,3	5,3	60,0	5,0	Nettoinvestoinnin suojaus		-	-0,7
Liiketoiminnan muut kulut	4	21,4	1,9	25,5	2,1	Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-1,8	1,0
Kulut		291,9	26,5	310,5	26,0	Tilikauden laaja tulos		53,5	64,2
Liikevoitto	2	91,3	8,3	106,7	8,9	Kauden tuloksen jakautuminen			
Rahoitustuotot	7	8,5	0,8	14,4	1,2	Emoyhtiön omistajille		52,3	52,8
Rahoituskulut	7	20,2	1,8	22,9	1,9	Määräysvallattomille omistajille		3,0	10,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-4,0	-0,4	-4,7	-0,4	Kauden laajan tuloksen jakautuminen			
Tulos ennen veroja		75,6	6,9	93,5	7,8	Emoyhtiön omistajille		50,8	54,0
Tuloverot	8	20,3	1,8	30,3	2,5	Määräysvallattomille omistajille		2,8	10,2
Tilikauden tulos		55,3	5,0	63,2	5,3	Osakekohtainen tulos, €	9	0,72	0,72
						Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,72	0,72

Konsernitase

M€	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018	%
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		8,3		10,5	
Liikearvo		83,6		83,5	
Asiakassuhteet		1,9		3,8	
Teknologia		0,3		0,5	
Muut aineettomat hyödykkeet		2,4		2,5	
Keskeneräiset hankinnat		0,2		0,2	
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	10	96,7	11,6	101,0	12,8
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		14,7		13,8	
Rakennukset ja rakennelmat		101,8		76,3	
Koneet ja kalusto		121,5		122,1	
Muut aineelliset hyödykkeet		24,7		16,2	
Keskeneräiset hankinnat		23,1		29,9	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11	285,8	34,3	258,3	32,8
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset					
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	13	10,9		13,7	
Muut osakkeet ja osuudet		0,7		0,2	
Pitkäaikaiset saamiset	14	8,3		11,8	
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		19,8	2,4	25,7	3,3

M€	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Laskennalliset verosaamiset	19	9,1	1,1	9,1	1,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä		411,3	49,4	394,1	50,1
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	15	144,4	17,3	147,9	18,8
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		157,7		168,5	
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		10,5		8,2	
Siirtosaamiset		1,5		2,0	
Muut saamiset		31,8		27,8	
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16	201,4	24,2	206,5	26,3
Rahavarat	17	76,1	9,1	38,1	4,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä		421,9	50,6	392,5	49,9
Varat yhteensä		833,2	100,0	786,6	100,0

M€	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
	18				
Osakepääoma		146,4		146,4	
Ylikurssirahasto		50,2		50,2	
Muut rahastot		1,5		3,3	
Kertyneet muuntoerot		-7,6		-9,7	
Kertyneet voittovarot		68,8		54,6	
Tilikauden tulos		52,3		52,8	
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		311,6	37,4	297,6	37,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	30	58,8		56,0	
Oma pääoma yhteensä		370,4	44,5	353,6	45,0
Velat					
Pitkäaikaiset velat					
Korolliset velat	22, 23	203,4		175,6	
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	20	21,5		19,6	
Varaukset	21	4,3		5,2	
Laskennallinen verovelka	19	10,7		12,3	
Muut pitkäaikaiset velat		0,0		0,0	
Pitkäaikaiset velat yhteensä		239,9	28,8	212,7	27,0

M€	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Lyhytaikaiset velat					
Korolliset velat	22, 23	11,8		1,7	
Ostovelat		65,5		72,0	
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,0		6,1	
Varaukset	21	25,8		25,0	
Muut lyhytaikaiset velat	24	118,8		115,5	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		223,0	26,8	220,3	28,0
Velat yhteensä		462,8	55,5	433,0	55,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		833,2	100,0	786,6	100,0

Konsernin rahavirtalaskelma

M€	Liite	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018	M€	Liite	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta				Investointien rahavirta			
Tulorahoitus				Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit	3	3,2	53,8
Tilikauden tulos		55,3	63,2	Yhteisyritysten hankinta		-1,3	-8,1
Oikaisuerät:				Osakehankinnat		-0,5	-
Poistot		51,8	42,4	Käyttöomaisuusinvestoinnit		-26,1	-54,0
Osinkotulot		-0,2	0,0	Käyttöomaisuuden myyntituotot		3,1	0,9
Tuloverot		20,3	30,3	Saadut osingot		0,4	0,2
Korkotuotot		-0,3	-0,6	Myönnetyt lainat ja takaisinmaksut		0,4	0,0
Korkokulut		3,4	3,4	Investointien rahavirta		-20,8	-7,2
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-0,6	-15,9	Rahavirta ennen rahoitusta		88,4	72,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		4,0	4,7	Rahoituksen rahavirta			
Muut rahavirran oikaisuerät		-1,1	-5,0	Lainojen nostot		-	0,2
Tulorahoitus		132,6	122,5	Lainojen takaisinmaksut		-1,5	-80,1
Nettokäyttöpääoman muutos				Lyhytaikaisten lainojen muutokset		0,0	-0,4
Saamiset		11,8	-16,1	Osingonjako		-37,2	-35,8
Vaihto-omaisuus		2,8	-25,0	Omien osakkeiden hankinta		-	-1,9
Korottomat velat		-6,7	13,0	Pääoman palautus Infra Oy:n määräysvallattomille omistajille		-	-22,4
Nettokäyttöpääoman muutos		8,0	-28,1	Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset		-11,8	-1,0
Maksetut verot		-28,4	-12,3	Rahoituksen rahavirta		-50,6	-141,4
Maksetut korot		-3,3	-2,8	Rahavarojen muuntoerot		0,2	-0,2
Saadut korot		0,3	0,6	Rahavarojen muutos		38,0	-68,9
Liiketoiminnan rahavirta		109,2	79,9	Rahavarat 1.1.		38,1	107,0
				Rahavarat 31.12.		76,1	38,1
				Muutos taseen mukaan	17	38,0	-68,9

Laskelma oman pääoman muutoksista

	Osakemäärä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2019												
M€												
Oma pääoma 1.1	72 962	146,4	50,2	1,7	0,1	1,5	-2,2	-9,7	109,6	297,6	56,0	353,6
Tilikauden tulos									52,3	52,3	3,0	55,3
Muut laajan tuloksen erät						-1,8		2,2	-1,9	-1,5	-0,3	-1,8
Maksetut osingot									-37,2	-37,2		-37,2
Osakepalkkio-ohjelma	25						0,2		0,3	0,5		0,5
Oma pääoma 31.12.	72 987	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,3	-2,0	-7,5	123,0	311,6	58,8	370,4
2018												
M€												
Oma pääoma 1.1	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	92,7	280,2	68,2	348,4
Muutetun IFRS 2:n vaikutus									1,0	1,0		1,0
Oikaistu oma pääoma 1.1	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	93,7	281,2	68,2	349,4
Tilikauden tulos									52,8	52,8	10,4	63,2
Muut laajan tuloksen erät						1,6		0,7	-1,1	1,2	-0,2	1,0
Maksetut osingot									-35,8	-35,8		-35,8
Osakepalkkio-ohjelma	14						0,1		0,0	0,1		0,1
Omien osakkeiden hankinta	-200						-1,9			-1,9		-1,9
Pääoman palautus Infra Oy:n määräysvallattomille omistajille										0,0	-22,4	-22,4
Oma pääoma 31.12.	72 962	146,4	50,2	1,7	0,1	1,5	-2,2	-9,7	109,6	297,6	56,0	353,6

Lisätietoja, kts liite 18.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuus-konserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37 (käyntiosoite: Äyritie 20)
01511 Vantaa
Y-tunnus 0148731-6
Puh. 020 129 211

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta sijoittajat.uponor.fi tai tilattavissa konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 12.2.2020 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€)

ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskenta-periaatteissa ole toisin mainittu. Kaikki esitetyt luvut ovat pyöristettyjä, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Prosentit on laskettu tarkoista luvuista eikä julkaistusta pyöristetyistä luvuista.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvo. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20-50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Yhteisyritykset ovat järjestelyjä, joissa määräysvalta on jaettu toisen yhtiön kanssa. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joissa konsernilla ei ole yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni ei käytä huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen

mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen hankintamenomenetelmän mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omissa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitiilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omissa pääomissa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitiilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapa-lautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Keskeisiä euron kursseja

	Kauden lopussa		Keskimäärin	
	2019	2018	2019	2018
USD	1,1234	1,1450	1,1195	1,1793
SEK	10,4468	10,2548	10,5824	10,2937
DKK	7,4715	7,4673	7,4660	7,4534
CAD	1,4598	1,5605	1,4822	1,5329
NOK	9,8638	9,9483	9,8444	9,6268
PLN	4,2568	4,3014	4,2990	4,2684

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä

eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä eikä lopetettuja toimintoja tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena.

Myyntituotot asiakassopimuksista

Tämä laatimisperiaate kuvaa konsernin tulouttamisperiaatteet ja antaa tilinpäätöksen käyttäjille riittävästi tietoja, jotta lukijan on mahdollista ymmärtää konsernin suoritevelvoitteet, suoritevelvoitteiden täyttymisen ajoittuminen ja johdon merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut.

Konserni tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja turvalliseen veden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen sekä luotettavaan yhdyskuntatekniikkaan. Tulovirrat voidaan jaotella kahteen ryhmään: tavaroiden myynti ja palveluiden tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan ja vedenvälvontapalvelut. Konserni toimii päämiehenä kaikissa asiakassopimuksissa, sillä konserni tarjoaa tuotteet ja palvelut asiakkaalle ja sillä on määräysvalta tuotteisiin ja palveluihin, kunnes ne on luovutettu asiakkaalle.

Johto on käyttänyt merkittävää harkintaa seuraavien osa-alueiden osalta:

- Suoritevelvoitteiden yksilöiminen projektiliiketoiminnassa
- Sen arvioiminen, onko Uponorilla täytäntöönpantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetkeen mennessä tuotetusta suoritteesta projektiliiketoiminnassa
- Suoritevelvoitteiden täyttymisen ajoittuminen (tavaroiden myynti ja palveluliiketoiminta)
- Palautusoikeuden käsittely (tavaroiden myynti)
- Muuttuvan vastikkeen arviointi (tavaroiden myynti ja palveluliiketoiminta)

Näitä johdon harkintaan perustuvia osa-alueita käsitellään tarkemmin tässä liitetiedossa.

Tavaroiden myynti

Tavaroiden myynti sisältää tuotteita kuten putkia, kaivoja ja vesisäiliöitä. Jokainen asiakkaalle toimitettu tuote on erillinen muista asiakkaalle toimitettavista tuotteista ja näin ollen jokainen tuote käsitellään erillisenä suoritevelvoitteena.

Konserni tulouttaa tavaroiden myynnistä syntyneen myyntituoton tiettyinä ajankohtana. Suoritevelvoitteen täyttymisen ajankohtaa arvioitaessa konserni ottaa huomioon toimitusehdot ja asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot, joiden perusteella konserni analysoi tarkan hetken, jolloin määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tietyillä tuotteilla on palautusoikeus, mutta konserni on arvioinut, että palautukset ovat epätodennäköisiä ja niiden suuruus on siten epäolennainen.

Laskutus perustuu toimitukseen, eli laskutus tapahtuu, kun tuotteet on luovutettu asiakkaalle.

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan ja vedenlaadun valvontapalvelut

Konsernin toimintaan kuuluvat projektit, joissa Uponor on sitoutunut toimittamaan projektiin kuuluvat tuotteet sekä palvelut, jotka sisältävät mm. suunnittelun, kokonaisvaltaisen projektin-

hallinnan ja integraatiopalvelut. Uponorin toimittaessa tuotteen, joka sisältää sekä tuotteen että palvelun, konserni käsittelee kokonaisuuden yhtenä suoritevelvoitteena.

Mikäli tuotteen täysi toiminta edellyttää lisenssisopimusta, konserni käsittelee lisenssin ja tuotteen erillisinä suoritevelvoitteina, sillä asiakas pystyy saamaan hyötyä tavarasta tai palvelusta joko yksinään tai yhdessä muiden asiakkaalle helposti saatavissa olevien voimavarojen kanssa.

Konserni tulouttaa palvelujen tuottamisesta, sisältäen projektiliiketoiminnan, muodostuneen myyntituoton ajan kuluessa, mikäli suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoja käyttöä, konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus maksuun tehtyyn työhön tai konsernin suoritteesta syntyvä omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta. Konsernin johto on arvioinut, että konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetken mennessä tuotetusta suoritteesta. Konserni soveltaa projektiliiketoiminnan asiakassopimusten tulouttamisessa panokseen perustuvaa menetelmää. Menetelmää käytetään, kun projektin lopputulosta voidaan arvioida luotettavasti. Panokseen perustuvassa tuloutusmenetelmässä konserni tulouttaa projektia valmiusasteen mukaisesti, joka lasketaan vertaamalla tiettyyn päivään mennessä aiheutuneita kustannuksia projektin arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Laskutus on kytketty sopimuksessa ennalta sovittujen välivaiheiden toteutumiseen.

Vuodesta 2019 alkaen Uponor on tarjonnut pilvipohjaista vedenlaadun valvontapalvelua, joka auttaa kuluttajia ja kuntia valvomaan veden käyttöä, sen laatua sekä havaitsemaan vuotoja. Palveluun kuuluvat vedenvalvontalaite, sovellus sekä täydentävät palvelut. Näiden tuotteiden ja palvelujen katsotaan olevan toisistaan riippuvaisia ja palvelukokonaisuus käsitellään siten yhtenä suoritevelvoitteena.

Vedenlaadun valvontapalvelut laskutetaan kuukausittain kiinteällä hinnalla, joka kattaa koko palvelukokonaisuuden. Palvelun kiinteä sopimusjakso on 30-36 kuukautta, jonka jälkeen palvelu jatkuu toistaiseksi voimassa olevana kunnes se irtisanotaan. Uponor tulouttaa palvelua ajan kuluessa, sillä asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa Uponorin suoritteesta koituvan hyödyn sitä mukaan kuin Uponor tuottaa suoritetta.

Muuttuva vastike

Vastikkeen määrä, johon konserni on oikeutettu, saattaa vaihdella muuttuvan vastikkeen seurauksena. Konsernin kannalta olennaisia muuttuvan vastikkeen eriä ovat erilaiset alennukset, asiakaspalautukset, takaisinmaksut, rangaistusseuraamukset ja markkinointituet.

Tavaroiden myynti voi tyypillisesti sisältää muuttuvia vastikkeita kuten bonuksia, asiakaspalautuksia ja markkinointitukea. Bonukset ovat luonteeltaan kiinteitä ja konserni kerryttää bonuksia kuukausiperusteisesti. Asiakaspalautukset kirjataan takaisinmaksuvelkana, kun Uponor ei odota olevansa oikeutettu maksuun toimitetun tuotteen tai suoritetun palvelun perusteella. Markkinointituki kirjataan kuluksi, jos maksun ja saadun markkinointipalvelun välillä on selkeä yhteys.

Palvelujen tuottaminen, sisältäen projektiliiketoiminnan, voi tyypillisesti sisältää muuttuvia vastikkeita kuten rangaistusseuraamuksia myöhästymisistä ja asiakkaiden korvausvaatimuksia.

Rangaistusseuraamukset ja asiakkaiden korvausvaatimukset kirjataan liikevaihdon oikaisuina ja muuttuvan vastikkeen määrää arvioidaan säännöllisesti.

Konserni arvioi muuttuvan vastikkeen määrän sopimuksen syntyessä. Muuttuvan vastikkeen määrä arvioidaan joko käyttäen odotusarvomenetelmää tai todennäköisimmän rahamäärän menetelmää riippuen siitä kumpi menetelmä kuvastaa paremmin sitä vastikemäärää, johon yhtiö on oikeutettu. Konserni käyttää valitsemaansa menetelmää yhtenäisesti samantyyppisille sopimuksille muuttuvan vastikkeen määrää arvioidessaan.

Arvioidessaan muuttuvan vastikkeen määrää transaktiohinnassa, konserni analysoi, tuleeko muuttuvan vastikkeen määrää koskevia arvioita rajoittaa. Tavaroiden myynnissä muuttuvan vastikkeen määrän arvioidaan olevan epäolennainen ja siksi myöskään arvio rajoittamisella ei ole merkittävää vaikutusta tulouttamiseen. Palvelujen tuottamisessa, sisältäen projektiliiketoiminnan, muuttuvan vastikkeen määrän arvioidaan olevan epäolennainen ja sen todennäköisyys hyvin pieni.

Muut aiheet

Takuuvelvoitteet. Konserni tarjoaa tyypillisesti lain vaatimia takuita korjatakseen tuotteisiin liittyviä normaaleja virheitä, jotka ovat olemassa myyntihetkellä. Näin ollen suurin osa takuista on varmennustyyppisiä takuita, joita konserni käsittelee IAS 37 Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat mukaisesti.

Sopimuksesta aiheutuvat lisämenot. Yleisesti konsernille ei aiheudu sopimuksen saamisesta lisämenoja tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Takaisinmaksuvelat. Takaisinmaksuvelka on kirjattava, mikäli konsernin on maksettava takaisin asiakkaalle kokonaan tai osaksi saamansa vastike (tai saatava) ja se määritetään siten, että takaisinmaksuvelka vastaa sitä määrää, jonka konserni odottaa palauttavansa asiakkaalle. Konserni päivittää arvionsa takaisinmaksuvelan määrästä jokaisena raportointijankokohtana.

Sopimukseen sisältyvä merkittävä rahoituskomponentti. Konsernin asiakassopimukset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Muuna kuin rahana suoritettava vastike. Konsernin asiakassopimukset eivät sisällä muuna kuin rahana suoritettavaa vastiketta tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Sopimukseen perustuvat taseeseen merkityt määrät

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät ja myyntisaamiset. Sopimukseen perustuva omaisuuserä on oikeus vastikkeeseen niistä tavaroista ja palveluista, jotka on luovutettu asiakkaalle. Jos asiakkaalle luovutetaan tavaroita tai palveluja ennen kuin asiakas maksaa vastikkeen, kuten projektiliiketoiminnassa tai ennen kuin lasku erääntyy, esitetään tilinpäätöksessä sopimukseen perustuva omaisuuserä. Mikäli konsernilla on ehdoton oikeus vastikkeeseen, erä esitetään myyntisaamisena.

Lisäksi vedervalvontapalvelujen asiakassopimuksiin liittyvät laite- ja asennuskulut käsitellään sopimuksen saamisesta aiheutuvana menona ja ne jaksotetaan tasaisesti sopimuskaudelle.

Lisäksi sopimukseen perustuvat sopimuserät ovat arvonalentumistestauksen kohteena. Tähän liittyvät tarkemmat laadintaperiaatteet on esitetty kohdassa Rahoitusvarat.

Sopimukseen perustuvat velat. Sopimukseen perustuva velka on veloitte luovuttaa asiakkaalle tavaroita tai palveluja, joista on saatu vastike asiakkaalta. Mikäli asiakas maksaa vastikkeen ennen kuin tavara tai palvelu luovutetaan asiakkaalle, esitetään tilinpäätöksessä sopimukseen perustuva velka, kun asiakas on suorittanut maksun tai maksu on erääntynyt (riippuen siitä kumpi on aikaisempi). Sopimukseen perustuvat velat tulotetaan, kun konserni suorittaa veloitteensa. Sopimukseen perustuvaa velkaa saattaa syntyä projektiliiketoiminnassa ja vedervalvontapalveluissa.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoinnin edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuveloitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisista järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkeveloitte määritetään käyttäen ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkeveloitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuus pohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Kauden työsuorituksen perustuva meno (eläkemeno) ja etuus pohjaisen järjestelyn nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhte-etuuksista aiheutuvissa kuluissa. Etuus pohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät, mm. vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien, hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä hyväksytyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, ohjelmistojen lisenssit, teknologia ja asiakkuudet. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien, hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liike toiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liike toiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20–40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8–12
Muut koneet ja laitteet	3–15
Konttori- ja myymäläkalusto	5–10
Kuljetusvälineet	5–7
Aineettomat hyödykkeet	3–10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoista ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset nettorahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjausriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019 ja korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. Standardi sisältää periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja annettaville tilinpäätöstiedoille.

Uponor on soveltanut IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää siirtymäpäivällä 1.1.2019. Tätä menetelmää sovellettaessa käyttöönoton kumulatiivinen vaikutus näytetään siirtymähetken avaavassa taseessa. Käyttöönottoa edeltäviä vertailulukuja ei näin ollen ole oikaistu 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta. Uponor on kirjannut standardin käyttöönoton yhteydessä käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokrasopimusvelan IAS 17 -standardia sovellettaessa muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista. Käyttöoikeusomaisuuseräksi on kirjattu määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka perustuen 1.1.2019 voimassa olevien vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon.

Vertailukaudella, ennen IFRS 16 -standardin käyttöönottoa, vuokrasopimukset on luokiteltu joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi IAS 17 -standardin mukaisesti. Vuokrasopimus on luokiteltu rahoitusleasingsopimukseksi, jos omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt siirtyivät olennaisin osin vuokralle ottajalle. Muussa tapauksessa

vuokrasopimus on luokiteltu muuksi vuokrasopimukseksi. Rahoitusleasingsopimukset kirjattiin vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon, jos tämä arvo oli alempi. Vastaiset vuokrasopimussitoumukset kirjattiin korollisiin velkoihin vähennettynä rahoituskuluilla. Rahoitusleasingsopimuksista muodostuneet varat poistettiin joko niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa tai vuokra-aikana, jos tämä aika oli taloudellista vaikutusaikaa lyhyempi. Korkokulut kirjattiin laajaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. IAS 17 mukaisesti vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt eivät siirtyneet vuokralle ottajalle olennaisin osin, luokiteltiin muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokramaksut kirjattiin tuloslaskelmaan vuokrakuluiksi tasaerin vuokra-ajan kuluessa. Diskonttaamattomat vuokrasopimussitoumukset esitettiin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta lähtökohtaisesti kaikkien vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen. Taseeseen merkitään sopimuksen alkamisajankohtana käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka, joiden arvo on määritetty perustuen tulevien vuokrien nykyarvoon. Aiemmin kirjattujen vuokrakulujen sijaan vuokra-ajalle kirjataan käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat korkokulut.

Vuokrasopimusvelka

Uponor arvostaa sopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Näihin vuokriin sisällytetään kiinteät maksut, sisältäen tosiasiallisesti kiinteät maksut, vähennettynä vuokrasopimukseen liittyvillä kannustimilla ja muuttuvat vuokrat, jotka riippuvat indeksistä tai hintatasosta ja jotka alun perin määritetään sopimuksen alkamisajankohdan indeksin tai hintatason perusteella. Joihinkin sopimukseen voi liittyä myös vuokrasopimuksen päättämisestä aiheutuvia sanktioita. Uponor sisällyttää päättämisestä aiheutuvat sanktiot vuokramaksuihin, jos Uponor on arvioinut vuokrasopimuksen päättämisen kohtuullisen varmaksi. Vuokrasopimusvelka ei sisällä arvonalisäveroja. Uponor arvioi vuokra-ajan siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi.

Uponor arvostaa vuokrasopimuksen nykyarvoon sopimuksen sisäisellä korolla, jos kyseinen korko on helposti määriteltävissä. Jos vuokrasopimuksen sisäinen korko ei ole helposti määriteltävissä, tulevat vähimmäisvuokrat diskontataan käyttäen lisäluoton korkoa. Lisäluoton korko määritellään IFRS 16 -standardin mukaan koroksi, jota vuokralle ottaja maksaisi lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin varat, jotka tarvittaisiin käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseen vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä. Uponor on määrittänyt lisäluoton koron vuokrasopimuksille ottaen huomioon jäljellä olevan vuokra-ajan siirtymähetkellä 31.12.2018 ja vuokrasopimusten taloudellisen ympäristön. Uponor käyttää näiden tekijöiden perusteella muodostamaansa korkomatriisia määritellään käytettävän lisäluoton koron suuruuden vuokrasopimuksille, joissa sisäinen korko ei ole helposti määriteltävissä.

Käyttöoikeusomaisuuserä

Uponor kirjaa vuokrasopimuksesta aiheutuvan käyttöoikeusomaisuuserän sopimuksen alkamisajankohtana eli päivänä, jolloin kohdeomaisuuserä on Uponorin käytettävissä. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon, josta vähennetään kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot ja jota oikaistaan vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä. Alkuperäisen arvostuksen mukaiseen hankintamenoon sisällytetään vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukainen määrä, alkuvaiheen välittömät menot ja alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Ellei Uponor ole kohtuullisen varma siitä, että kohdeomaisuuserän omistus siirtyy sille vuokra-ajan päättyessä, Uponor poistaa käyttöoikeusomaisuuserän tasapoistoin käyttäen poistoaikana kohdeomaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa tai vuokra-aikaa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi.

Rakennukset	3–10 vuotta
Maa- ja vesialueet	3–45 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Käyttöoikeusomaisuuserät kuuluvat jatkossa arvonalentumistarkastelun piiriin.

Lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja vähäarvoiset kohdeomaisuuserät

Uponor käyttää standardin sallimaa helpotusta lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin eikä kirjaa 1.1.2019 taseeseen vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on sopimuksen alkamisajankohdasta enintään 12 kuukautta. Uponorin arvioidessa täyttääkö sopimus lyhytaikaisen sopimuksen kriteerit, Uponor arvioi vuokra-ajan samalla tavalla kuin muissakin sopimuksissa, eli huomioiden mahdolliset jatko- ja päättämisoptiot ja onko niiden käyttäminen kohtuullisen varmaa. Jos vuokrasopimus sisältää osto-option, Uponor ei käsittele sitä lyhytaikaisena vuokrasopimuksena. Uponor kirjaa lyhytaikaiset vuokrasopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokrakuluksi.

Uponor käyttää myös helpotusta koskien IFRS 16 -standardin määrittelemiä vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä vuokrasopimuksia eikä kirjaa näitä taseeseen, vaan kirjaa nämä sopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokrakuluksi. Arvioidessa kohdeomaisuuserän arvon vähäisyyttä, Uponor ottaa huomioon vuokrattavan kohdeomaisuuserän arvon uutena riippumatta erän nykyisestä iästä ja arvosta.

Merkittävät oletukset

IFRS 16 -standardin mukaan vuokralle ottajan on määritettävä vuokra-aika siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi. Uponor on arvioinut vuokrasopimusten vuokra-ajan ottaen huomioon kohtuullisen varmasti käytettävät jatko- tai päättämisoptiot. Uponorin vuokrasopimukset ovat joko määräaikaaisia tai toistaiseksi voimassa olevia.

Uponor arvioi vuokra-aikaa sopimuskohtaisesti. Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia arvioitaessa Uponor on määrittänyt vuokra-ajan perustuen Uponorin parhaaseen arvioon vuokra-sopimuksen päättymisajankohdasta. Uponor ottaa arviossa huomioon sopimuksen voimassaoloi- kana vuokraotteeseen tehdyt merkittävät parannustyöt, vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät menot, kuten neuvottelumenot, muuttomenot, menot uuden omaisuuserän integroimisesta vuokralle ottajan toimintoihin taikka sopimuksen päättämisestä aiheutuvat sanktiot ja vastaavanlaiset menot, mukaan lukien menot, jotka liittyvät kohdeomaisuuserään palauttamisesta sopimuksessa määrättyssä kunnossa tai sopimukseen määrättyyn paikkaan. Lisäksi Uponor ottaa huomioon kohdeomaisuuserän tärkeyden vuokralle ottajan toimintojen kannalta huomioiden esimerkiksi kohdeomaisuuserän erityislaatuisuus, sijaintipaikka ja sopivien vaihtoehtojen saatavuus. Uponor oikaisee vuokra-aikaa, jos ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa, muuttuu.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Ehdolliset varat ja velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman toteutuessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttymistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenuon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: jaksotettuun hankintamenuon, käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korko- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Jaksotettuun hankintamenuon kuuluvat erät ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta. Lainasaamisen arvonalentumista arvioidaan samoin kriteerein kuin myyntisaamisten arvonalentumista.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenuon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenuon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaisia käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena raportointikauden päätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltyjen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuutariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IFRS 9 -vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käyvien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulospäätöksellisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääoman kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojausten tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisten osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoituseriin.

Osakeperusteiset maksut – johdon kannustinjärjestelmä

Osakeperusteisen maksun käypä arvo määritellään päivänä, jolloin järjestelmästä on sovittu yhtiön ja kohderyhmän kesken ja jaksotetaan ohjelman juoksuajalle. Sekä osakkeina että rahana maksettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja myös rahoitusosuus arvostetaan myöntämispäivän arvoon siltä osin kun juoksuajalla on ohjelmassa jäljellä.

Omat osakkeet

Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuslukujen laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumattomuus voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS-säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuuspohjaisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevasta kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat oletuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, sekä inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Vuonna 2019 voimaan tulleet uudet ja muutetut IFRS-standardit

Tässä konsernitiilinpäätöksessä on otettu käyttöön seuraavat uudet tai uudistetut IFRS-standardit 1.1.2019 alkaen:

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton vaikutus

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019 ja korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulokset. Standardi sisältää periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja annettaville tilinpäätöstiedoille.

Uponor on soveltanut IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää siirtymäpäivällä 1.1.2019. Tätä menetelmää sovellettaessa käyttöönoton kumulatiivinen vaikutus

näytetään siirtymähetken avaavassa taseessa. Käyttöönottoa edeltäviä vertailulukuja ei näin ollen ole oikaistu 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta. Uponor on kirjannut standardin käyttöönoton yhteydessä käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokrasopimusvelan IAS 17 -standardia sovellettaessa muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista. Täsmäytys IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä kirjattujen vuokrasopimusvelkojen ja taseen ulkopuolisten vuokravastuiden välillä 31.12.2018 on esitetty liitetiedossa 23. Käyttöoikeusomaisuuseräksi on kirjattu määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka perustuen 1.1.2019 voimassa olevien vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Standardin käyttöönnotolla ei ole näin ollen ollut vaikutusta Uponorin omaan pääomaan.

Vertailukaudella, ennen IFRS 16 -standardin käyttöönottoa, vuokrasopimukset on luokiteltu joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi IAS 17 -standardin mukaisesti. Vuokrasopimus on luokiteltu rahoitusleasingsopimukseksi, jos omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt siirtyvät olennaisin osin vuokralle ottajalle. Muussa tapauksessa vuokrasopimus on luokiteltu muuksi vuokrasopimukseksi. Rahoitusleasingsopimukset kirjattiin vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon, jos tämä arvo oli alempi. Vastaiset vuokrasopimussitoumukset kirjattiin korollisiin velkoihin vähennettynä rahoituskuluilla. Rahoitusleasingsopimuksista muodostuneet varat poistettiin joko niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa tai vuokra-aikana, jos tämä aika oli taloudellista vaikutusaikaa lyhyempi. Korkokulut kirjattiin laajaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. IAS 17 mukaisesti vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt eivät siirtyneet vuokralle ottajalle olennaisin osin, luokiteltiin muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokramaksut kirjattiin tuloslaskelmaan vuokrakuluiksi tasaerin vuokra-ajan kuluessa. Diskonttaamattomat vuokrasopimussitoumukset esitettiin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta lähtökohtaisesti kaikkien vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen. Taseeseen merkitään sopimuksen alkamisajankohtana käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka, joiden arvo on määritetty perustuen tulevien vuokrien nykyarvoon. Aiemmin kirjattujen vuokrakulujen sijaan vuokra-ajalle kirjataan käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat korkokulut.

Yhteenveto uusista laadintaperiaatteista

Vuokrasopimusvelka

Uponor arvostaa sopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Näihin vuokriin sisällytetään kiinteät maksut, sisältäen tosiasiallisesti kiinteät maksut, vähennettynä vuokrasopimukseen liittyvillä kannustimilla ja muuttuvat vuokrat, jotka riippuvat indeksistä tai hintatasosta ja jotka alun perin määritetään sopimuksen alkamisajankohdan indeksin tai hintatason perusteella. Joihinkin sopimukseen voi liittyä myös vuokrasopimuksen päättämisestä aiheutuvia sanktioita. Uponor sisällyttää päättämisestä aiheutuvat sanktiot

vuokramaksuihin, jos Uponor on arvioinut vuokrasopimuksen päättämisen kohtuullisen varmaksi. Vuokrasopimusvelka ei sisällä arvonlisäveroa. Uponor arvioi vuokra-ajan siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi.

Uponor arvostaa vuokrasopimuksen nykyarvoon sopimuksen sisäisellä korolla, jos kyseinen korko on helposti määriteltävissä. Jos vuokrasopimuksen sisäinen korko ei ole helposti määritettävissä, tulevat vähimmäisvuokrat diskontataan käyttäen lisäluoton korkoa. Lisäluoton korko määritellään IFRS 16 -standardin mukaan koroksi, jota vuokralle ottaja maksaisi lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin varat, jotka tarvittaisiin käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseen vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä. Uponor on määrittänyt lisäluoton koron vuokrasopimuksille ottaen huomioon jäljellä olevan vuokra-ajan siirtymähetkellä 31.12.2018 ja vuokrasopimusten taloudellisen ympäristön. Uponor käyttää näiden tekijöiden perusteella muodostamaansa korkomatriisia määritellään käytettävän lisäluoton koron suuruuden vuokrasopimuksille, joissa sisäinen korko ei ole helposti määritettävissä.

Käyttöoikeusomaisuuserä

Uponor kirjaa vuokrasopimuksesta aiheutuvan käyttöoikeusomaisuuserän sopimuksen alkamisajankohtana eli päivänä, jolloin kohdeomaisuuserä on Uponorin käytettävissä. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon, josta vähennetään kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot ja jota oikaistaan vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä. Alkuperäisen arvostuksen mukaiseen hankintamenoon sisällytetään vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukainen määrä, alkuvaiheen välittömät menot ja alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Ellei Uponor ole kohtuullisen varma siitä, että kohdeomaisuuserän omistus siirtyy sille vuokra-ajan päättyessä, Uponor poistaa käyttöoikeusomaisuuserän tasapoistoin käyttäen poistoaikana kohdeomaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa tai vuokra-aikaa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi.

Rakennukset	3–10 vuotta
Maa- ja vesialueet	3–45 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Käyttöoikeusomaisuuserät kuuluvat jatkossa arvonalentumistarkastelun piiriin.

Lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja vähäarvoiset kohdeomaisuuserät

Uponor käyttää standardin sallimaa helpotusta lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin eikä kirjaa 1.1.2019 taseeseen vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on sopimuksen alkamisajankohdasta enintään 12 kuukautta. Uponorin arvioidessa täyttääkö sopimus lyhytaikaisen sopimuksen

kriteerit, Uponor arvioi vuokra-ajan samalla tavalla kuin muissakin sopimuksissa, eli huomioiden mahdolliset jatko- ja päättämisoptiot ja onko niiden käyttäminen kohtuullisen varmaa. Jos vuokrasopimus sisältää osto-option, Uponor ei käsittele sitä lyhytaikaisena vuokrasopimuksena. Uponor kirjaa lyhytaikaiset vuokrasopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokratuloksi.

Uponor käyttää myös helpotusta koskien IFRS 16 -standardin määrittelemiä vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä vuokrasopimuksia eikä kirjaa näitä taseeseen, vaan kirjaa nämä sopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokratuloksi. Arvioidessa kohdeomaisuuserän arvon vähäisyyttä, Uponor ottaa huomioon vuokrattavan kohdeomaisuuserän arvon uutena riippumatta erän nykyisestä iästä ja arvosta.

Merkittävät oletukset

IFRS 16 -standardin mukaan vuokralle ottajan on määritettävä vuokra-aika siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi. Uponor on arvioinut vuokrasopimusten vuokra-ajan ottaen huomioon kohtuullisen varmasti käytettävät jatko- tai päättämisoptiot. Uponorin vuokrasopimukset ovat joko määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevia.

Uponor arvioi vuokra-aikaa sopimuskohtaisesti. Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia arvioidessa, Uponor on määrittänyt vuokra-ajan perustuen Uponorin parhaaseen arvioon vuokrasopimuksen päättymisajankohdasta. Uponor ottaa arviossa huomioon sopimuksen voimassaoloaikana vuokrakohteeseen tehdyt merkittävät parannustyöt, vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät menot, kuten neuvottelumenot, muuttomenot, menot uuden omaisuuserän integroimisesta vuokralle ottajan toimintoihin taikka sopimuksen päättämisestä aiheutuvat sanktiot ja vastaavanlaiset menot, mukaan lukien menot, jotka liittyvät kohdeomaisuuserään palauttamisesta sopimuksessa määrättyssä kunnossa tai sopimukseen määrättyyn paikkaan. Lisäksi Uponor ottaa huomioon kohdeomaisuuserän tärkeyden vuokralle ottajan toimintojen kannalta huomioiden esimerkiksi kohdeomaisuuserän erityislaatuisuus, sijaintipaikka ja sopivien vaihtoehtojen saatavuus. Uponor oikaisee vuokra-aikaa, jos ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa, muuttuu.

IFRS 9:n muutokset: Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus

IFRS 9:n muutokset selventävät, että sen arvioimiseksi, täyttääkö ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskeva ominaisuus SPPI-testin ehdot ('solely payments of principal and interest'; yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua), option käyttävä taho voi maksaa tai saada kohtuullisen korvauksen ennen eräpäivää tapahtuvasta maksusta riippumatta siitä, mistä ennen eräpäivää tapahtuva maksu johtuu. Toisin sanottuna, ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus eivät automaattisesti tarkoita, että SPPI-testin ehdot eivät voi täytyä.

IAS 28:n muutokset: Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Muutos selventää, että IFRS 9, mukaan lukien vaatimus arvonalentumistestille, soveltuu sellaisille rahoitusinstrumenteille osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joihin ei ole sovellettu pääomaosuusmenetelmää. Nämä sisältävät pitkäaikaisia osuuksia, jotka tosiasiallisesti muodostavat osan yhtiön nettosijoituksesta osakkuus- tai yhteisyrityksessä. Konserni soveltaa IFRS 9 -standardia tällaisiin pitkäaikaisiin osuuksiin ennen IAS 28:n soveltamista. Sovellettaessa IFRS 9 -standardia pitkäaikaisiin osuuksiin, yhtiö ei ota huomioon IAS 28 -standardin vaatimia kirjanpidollisia oikaisuja näiden osuuksien kirjanpitoarvoihin (ts. pitkäaikaisten osuuksien kirjanpitoarvoon sijoituskohteen tappioiden kohdistamisesta tai arvon alentumisen arvioinnista IAS 28:n mukaisesti tehtyjä oikaisuja).

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2015–2017:

Muutokset standardeihin IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen, IFRS 11 Yhteisjärjestelyt, IAS 12 Tuloverot and IAS 23 Vieraan pääoman menot

Vuosittaiset parannukset sisältävät muutoksia neljään standardiin:

IAS 12 Tuloverot. Muutokset selventävät, että konsernin tulee kirjata osinkojen tuloverovaiikutukset tulosvaikutteisesti, muihin laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan perustuen siihen, mihin yhtiö alun perin kirjasi ne liiketapahtumat, joiden perusteella voitonjakokelpoisia voittoja syntyi. Näin toimitaan riippumatta siitä, sovelletaanko jaettuihin ja ei-jaettuihin voittoihin samaa verokantaa.

IAS 23 Vieraan pääoman menot. Muutokset selventävät, että jos nimenomaisesti omaisuuserän hankkimista varten otettua lainaa on jäljellä sen jälkeen, kun siihen liittyvä omaisuuserä on valmis sille aiottuun käyttötarkoitukseen tai myytäväksi, siirtyy tämä laina osaksi yhtiön yleisesti lainaksi ottamia varoja laskettaessa yleisen lainanoton rahoituskerrointa.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen. Muutokset selventävät, että konsernin saadessa määräysvallan liiketoiminnassa, joka on yhteinen toiminto, konserni soveltaa vaiheittaista hankintaa koskevia kirjanpitokäsittelyvaatimuksia mukaan lukien sen yhteisen toiminnon aiemman omistuksen uudelleen arvostaminen käypään arvoon. Uudelleen arvostuksen kohteena olevaan aiempaan omistukseen luetaan mukaan mahdolliset yhteiseen toimintoon liittyvät kirjaamattomat omaisuuserät, velat ja liikearvo.

IFRS 11 Yhteisjärjestelyt. Muutokset selventävät, että silloin, kun osapuoli, joka osallistuu, mutta jolla ei ole yhteistä määräysvaltaa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisessä toiminnossa, saa yhteisen määräysvallan tässä yhteisessä toiminnossa, konserni ei arvosta yhtiön aiempaa omistusta kyseisessä yhteisessä toiminnossa uudelleen.

IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin muutokset: Järjestelyn muuttaminen, järjestelyn supistaminen tai velvoitteen täyttäminen

Muutokset selventävät, että aiempaan työsuorituksen perustuva meno (tai velvoitteen täyttämistä johtuva voitto tai tappio) lasketaan arvostamalla etuus pohjainen velka (omaisuuserä)

käyttäen päivitettyjä oletuksia ja vertaamalla tarjottavia etuuksia ja järjestelyyn kuuluvia varoja ennen järjestelyn muuttamista (tai supistamista tai velvoitteen täyttämistä) ja sen jälkeen, mutta jättäen huomioimatta omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen (jollainen voi syntyä silloin, kun etuus pohjainen järjestely on ylijäämäinen). IAS 19 on nyt selkeä sen suhteen, että järjestelyn muuttamisesta (tai supistamisesta tai velvoitteen täyttämisestä) mahdollisesti seuraava omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muuttuminen määritetään toisessa vaiheessa ja kirjataan normaaliin tapaan muihin laajan tuloksen eriin.

Myös kauden työsuoritukseen perustuvan menon ja etuus pohjaisen nettovelan (omaisuuserän) nettokoron arvostukseen liittyviä kappaleita on muutettu. Konsernin tulee nyt käyttää tämän uudelleenarvostuksen perusteella päivitettyjä oletuksia järjestelyn muuttamisen jälkeen jäljellä olevan raportointikauden työsuoritukseen perustuvan menon ja nettokoron määrittämiseen. Nettokoron osalta muutokset selventävät, että järjestelyn muuttamisen jälkeiselle kaudelle nettokorko lasketaan kertomalla IAS 19.99 mukaisesti uudelleen määritetty etuus pohjainen nettovelka (omaisuuserä) uudelleen määrittäessä käytetyllä diskonttauskorolla (ottaen huomioon myös saatujen maksujen ja etuuskien maksamisen vaikutuksen etuus pohjaiseen nettovelkaan (omaisuuserään)).

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

IFRIC 23 ohjeistaa, miten kirjanpidollinen veropositio määritetään silloin, kun tuloverokäsittelyyn liittyy epävarmuutta. Tulkinta edellyttää konsernia:

- määrittämään, milloin epävarmat veropositiot arvioidaan erikseen ja milloin kokonaisuutena; ja
- arvioimaan, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy epävarman veropositio käsittelyn, tai ehdotetun käsittelyn, yhtiön tuloveroilmoituksessa:
 - Mikäli kyllä, yhtiön tulee määrittää sen kirjanpidollinen veropositio yhdenmukaisesti käytetyn verokäsittelyn tai suunnitellun käsittelyn kanssa.
 - Mikäli ei, yhtiön tulee ottaa huomioon epävarmuuden vaikutus määrittäessään kirjanpidollista veropositiota joko käyttämällä todennäköisintä määrää tai odotusarvoa.

Julkaistut uudet ja uudistetut IFRS-standardit, jotka eivät vielä ole voimassa

Sinä päivänä, jona tämä tilinpäätös on hyväksytty julkaistavaksi, konserni ei ole ottanut käyttöön seuraavia uusia ja uudistettuja IFRS-standardeja, jotka on julkaistu, mutta jotka eivät vielä ole tulleet voimaan:

- IFRS 17 Vakuutus sopimukset (ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa)
- IFRS 10:n ja IAS 28:n muutokset: Omaisuuserien myynti tai siirto sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyriyksen välillä.
- IFRS 3:n muutokset: Liiketoiminnan määritelmä
- IAS 1 ja IAS 8:n muutokset: Olennaisuuden määritelmä
- IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 muutokset: Viitekorkouudistus

- IAS 1:n muutos: Velkojen luokittelu lyhyt- tai pitkäaikaisiksi (ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa)

Konserni ei odota yllä listattujen standardien käyttöön otolla olevan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin tulevina kausina lukuun ottamatta alla kuvattuja vaikutuksia:

IFRS 17 Vakuutus sopimukset

IFRS 17 -standardi luo vakuutus sopimusten kirjaamista, arvostamista, esittämistä ja niistä annettavia liitetietoja koskevat periaatteet ja korvaa IFRS 4 Vakuutus sopimukset -standardin.

IFRS 17 -standardi kuvaa Yleisen mallin, jota muokataan sellaisten vakuutus sopimusten osalta, joihin sisältyy oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä ja jota kutsutaan Muuttuvan maksun lähestymistapana. Yleistä mallia yksinkertaistetaan, mikäli tietyt kriteerit täyttyvät, arvostamalla jäljellä olevaan vakuutuskauteen kohdistuva velka soveltamalla Vakuutusmaksujen kohdistamiseen perustuvaa lähestymistapaa.

Yleinen malli käyttää päivitettyjä oletuksia tulevien rahavirtojen määrän, ajoituksen ja epävarmuuden arvioimiseen ja mittaa nimenomaisesti tämän epävarmuuden kustannusta; ottamalla huomioon markkinakorot ja vakuutuksenottajan optiot ja takuut.

Standardia on sovellettava 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisemman soveltamisen ollessa sallittua. Standardia sovelletaan takautuvasti, paitsi silloin, kun se ei ole käytännössä mahdollista, jolloin sovelletaan mukautettua takautuvaa tai käyvän arvon mallia. Luonnos Muutokset IFRS 17 -standardiin vastaa huolenaiheisiin ja käyttöön oton haasteisiin, jotka identifioitiin IFRS 17 -standardin julkaisemisen jälkeen. Yksi ehdotetuista tärkeimmistä muutoksista on IFRS 17:n ensimmäisen soveltamispäivän lykkääminen yhdellä vuodella tilikausille, jotka alkavat 1.1.2022 tai sen jälkeen.

IFRS 10:n ja IAS 28:n muutokset: Omaisuuserien myynti tai siirto sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyriyksen välillä

IFRS 10 ja IAS 28 -standardien muutokset koskevat tilanteita, joissa sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyriyksen välillä tapahtuu omaisuuserien myynti tai siirto. Erityisesti muutoksilla todetaan, että voitoista ja tappioista, jotka syntyvät määräysvallan menettämisestä sellaisessa tytäryhtiössä, jossa ei ole liiketoimintaa, liiketoimella pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävän osakkuus- tai yhteisyriyksen kanssa, kirjataan emoyhtiön tuloslaskelmaan vain se osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen kyseisestä osakkuus- tai yhteisyriyksestä. Samoin voitoista ja tappioista, jotka syntyvät entisessä tytäryhtiössä (joka on muuttunut pääomaosuusmenetelmällä käsiteltäväksi osakkuus- tai yhteisyriykseksi) jäljellä olevan osuuden uudelleen arvostuksesta käypään arvoon kirjataan entisen emoyhtiön tuloslaskelmaan vain sen osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen uudessa osakkuus- tai yhteisyriyksestä.

IASB ei ole vielä päättänyt muutosten voimaantulopäivää; ennenaikainen soveltaminen on kuitenkin sallittua.

IFRS 3:n muutokset: Liiketoiminnan määritelmä

Muutokset selventävät, että vaikka yleensä liiketoiminnoilla on tuotoksia, tuotokset eivät ole välttämättömiä, jotta toisiinsa liittyvien toimintojen ja varojen muodostama kokonaisuutta voitaisiin määritellä liiketoiminnaksi. Tullakseen käsitellyksi liiketoimintana, hankittujen toimintojen ja varojen kokonaisuuden tulee sisältää vähintään panos ja tosiasiallinen prosessi, jotka yhdessä merkittävästi myötävaikuttavat kykyyn saada aikaan tuotoksia.

Lisäohjeistusta on annettu auttamaan yhtiöitä sen arvioimisessa, onko hankittu tosiasiallinen prosessi.

Muutokset esittävät myös valinnaisen keskittymätestin, jonka avulla voidaan tehdä yksinkertaistettu arviointi siitä, onko hankittu toimintojen ja varojen muodostama kokonaisuus liiketoiminta vai ei. Valinnaisen keskittymätestin mukaan hankittujen toimintojen ja varojen muodostama kokonaisuus ei ole liiketoiminta, mikäli tosiasiallisesti hankittujen yksilöitävissä olevien varojen koko käypä arvo on keskittynyt yhteen yksilöitävissä olevaan omaisuuserään tai omaisuuseräryhmään.

Muutokset tulevat voimaan ei-takautuvasti ja ne koskevat kaikkia liiketoimintojen yhdistämissä ja varojen hankintoja, joissa hankintahetki on 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavan tilikauden alussa tai myöhemmin.

IAS 1 ja IAS 8:n muutokset: Olennaisen määritelmä

Muutosten tarkoituksena on tehdä IAS 1:n olennaisen määritelmästä helpommin ymmärrettävä eikä tarkoituksena ole muuttaa IFRS-standardien taustalla olevaa olennaisuuden käsitettä. Konsepti olennaisen informaation häivyttämisestä osaksi epäolennaista informaatiota on sisällytetty osaksi uutta määritelmää.

Kynnysarvoa olennaisuudelle, jolla on vaikutus tilinpäätöksen käyttäjiin, on muutettu siten, että aiemman "voisi vaikuttaa" tilalle muutettiin "voidaan kohtuudella odottaa vaikuttavan".

IAS 8:n olennaisuuden määritelmää on korvattu viittauksella IAS 1:n olennaisuuden määritelmään. Sen lisäksi, johdonmukaisuuden varmistamiseksi IASB päivitti myös muita standardeja ja Käsitteellistä viitekehystä, jotka sisältävät olennaisuuden määritelmän tai viittaavat termiin "olennainen".

Muutokset tulevat voimaan ei-takautuvasti 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

Muutokset standardeihin IFRS 9, IAS 39, IFRS 7 Viitekorkouudistus

Muutokset koskevat niitä yhtiöitä, jotka soveltavat IFRS 9:n tai IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa suojautuessaan sellaiselta korkoriskiltä, johon viitekorkouudistuksella on välitön vaikutus. Standardimuutoksilla muutetaan tiettyjä suojauslaskennan vaatimuksia niin, että yhtiöt soveltavat niitä viitekorkouudistuksen jälkeenkin ikään kuin viitekorko ei olisi uudistuksen myötä muuttunut. Muutettujen standardien noudattaminen on pakollista kaikissa korkoriskin suojaussuhteissa, joihin viitekorkouudistuksella on vaikutusta. Muutoksilla ei ole tarkoitus tuoda helpotusta muiden uudistuksen vaikutusten käsittelyyn. Jos suojaussuhde ei enää täytä suojauslaskennan edelly-

tyksiä seurauksena sellaisesta muutoksesta, jota ei käsitellä muutoksissa, on suojauslaskenta edelleenkin lopetettava. Muutoksia sovelletaan takautuvasti niihin suojaussuhteisiin, jotka olivat olemassa käyttöönottoilikauden alussa tai jotka määritettiin suojaussuhteiksi tämän jälkeen sekä laajan tuloksen eriin kyseisen tilikauden alussa sisältyneisiin voittoihin tai tappioihin.

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

IAS 1:n muutos: Velkojen luokittelu lyhyt- tai pitkäaikaisiksi

Muutokset lisäävät IAS 1 -standardiin aiempaa yleisemmän lähestymistavan velkojen luokitteluun perustuen niihin sopimuksellisiin järjestelyihin, jotka olivat olemassa raportointipäivänä. Muutoksilla on vaikutusta ainoastaan velkojen esittämiseen taseessa.

Muutokset selventävät, että velkojen luokittelun lyhyt- ja pitkäaikaisiksi tulisi perustua oikeuksiin, jotka olivat olemassa raportointikauden lopussa. Muutokset yhdenmukaistavat sanoituksen kaikissa niissä kohdissa, mihin ne vaikuttavat viittaamaan "oikeuteen" lykätä velan suorittamista vähintään kahdentoista kuukauden päähän ja tekevät selväksi, että vain sellaisilla oikeuksilla, jotka olivat olemassa "raportointikauden lopussa" on vaikutusta velan luokitteluun.

Odotuksilla siitä, tuleeko yritys käyttämään oikeuttaan lykätä velan suorittamista ei ole vaikutusta luokitteluun. Muutokset tekevät selväksi, että velan suorittaminen viittaa rahan, oman pääoman ehtoisten instrumenttien tai muiden omaisuuserien tai palveluiden siirtämiseen vastapuolelle.

Muutokset tulevat voimaan takautuvasti 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat yksilöityjä toimintasegmenttejä, joita ei ole yhdistelty.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnoista Euroopassa sekä vientitoiminnoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Uponor ilmoitti joulukuussa 2018 luopuvansa Aasian toiminnoistaan vuoden 2019 aikana. Aasian toiminnot raportoitiin Talotekniikka – Eurooppa -segmentissä.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Uponor Infra on erikoistunut kunnallistekniseen putkiliiketoimintaan Pohjois-Euroopassa, jonka lisäksi sillä on liiketoimintaa Keski-Euroopassa. Uponor Infralla oli liiketoimintaa myös Pohjois-Amerikassa elokuun 2018 loppuun asti. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja, viemärointi- ja jätevesijärjestelmiä sekä projektipalveluita, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut-segmentti sisältää konsernitoiminnot.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien raportointi noudattaa konsernin laadintaperiaatteita. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien tuotto vastaa liikevaihtoa ja segmenttien tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmaerät sisältävät kunkin segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtävistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista.

2019 M€	Talotekniikka – Eurooppa	Talotekniikka – Pohjois- Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor - konserni
Liikevaihto, ulkoinen	486,9	375,4	240,8	-	-	1 103,1
Liikevaihto, sisäinen	2,4	-	3,1	-	-5,5	-
Liikevaihto yhteensä	489,3	375,4	243,9	-	-5,5	1 103,1
Liikevoitto	31,6	57,1	10,8	-8,0	-0,2	91,3
Liikevoitto, %	6,5	15,2	4,4			8,3
Rahoitustuotot						8,5
Rahoituskulut						20,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-4,0
Tuloverot						20,3
Tilikauden tulos						55,3
Varat	366,4	298,1	172,4	397,5	-401,1	833,2
Velat						
Segmenteille allokoituidet velat yhteensä	320,7	241,7	50,6	288,4	-438,5	462,8
Oma pääoma						370,4
Oma pääoma ja velat yhteensä						833,2
Investoinnit	9,0	8,4	8,3	0,4	-	26,1
Poistot ja arvonalentumiset	19,5	20,7	10,0	1,6	0,0	51,8
Henkilöstö keskimäärin	1 950	898	867	86	-	3 801

2018 M€	Talotekniikka – Eurooppa	Talotekniikka – Pohjois- Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor - konserni
Liikevaihto, ulkoinen	521,6	340,5	334,2	-	-	1 196,3
Liikevaihto, sisäinen	2,6	-	3,1	-	-5,7	-
Liikevaihto yhteensä	524,2	340,5	337,3	-	-5,7	1 196,3
Liikevoitto	31,1	46,6	35,1	-5,2	-0,9	106,7
Liikevoitto, %	5,9	13,7	10,4			8,9
Rahoitustuotot						14,4
Rahoituskulut						22,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-4,7
Tuloverot						30,3
Tilikauden tulos						63,2
Varat	357,0	286,1	171,5	358,5	-386,5	786,6
Velat						
Segmenteille allokoitut velat yhteensä	305,0	232,0	58,3	261,7	-424,1	432,9
Oma pääoma						353,7
Oma pääoma ja velat yhteensä						786,6
Investoinnit	16,1	27,6	9,5	0,8	-	54,0
Poistot ja arvonalentumiset	16,4	15,1	9,9	1,0	0,0	42,4
Henkilöstö keskimäärin	2 073	925	999	77	-	4 074

Tuottoja koskeva erittely

Konserni jakaa asiakkaiden kanssa tehdyistä sopimuksista kirjattavat tuotot luokkiin, jotka kuvaavat taloudellisten tekijöiden vaikutusta tulojen ja kassavirtojen luonteeseen, määrään, ajoitukseen ja epävarmuuteen. Alla erittely konsernin asiakkaiden kanssa tehtyjen sopimuksien tuotoista, sisältäen tuottojen täsmäytyksen:

M€	2019			2018		
	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä
Myyntituotot asiakassopimuksista						
Talotekniikka – Eurooppa	480,9	6,0	486,9	489,4	32,2	521,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	375,4	0,0	375,4	340,5	0,0	340,5
Uponor Infra	220,8	20,0	240,8	316,9	17,3	334,2
Ulkoiset myyntituotot yhteensä	1 077,1	26,0	1 103,1	1 146,8	49,5	1 196,3
Sisäiset myyntituotot	5,5		5,5	5,7		5,7
Yhteensä	1 082,5	26,0	1 108,6	1 152,5	49,5	1 202,0
Eliminoinnit	-5,5		-5,5	-5,7		-5,7
Yhteensä	1 077,1	26,0	1 103,1	1 146,8	49,5	1 196,3

Tavaroiden myynti

Konsernin myyntituotot asiakassopimuksista sisältävät yleensä yhden suoritusveloitteen. Konserni on arvioinut, että myyntituotto kirjataan tietyssä ajanhetkenä yleensä silloin, kun tavara on toimitettu asiakkaalle, asiakas on hyväksynyt toimituksen ja määräysvalta tuotteeseen on siirtynyt asiakkaalle. Määräysvallan tarkka ajoitus arvioidaan sopimuskohtaisesti ottamalla huomioon toimitusehdot, asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot ja asiakkaan mahdollisuus saada hyötyä toimitetuista tuotteista.

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan

Tyypillisesti sopimuksessa luvattavat tavarat ja palvelut eivät ole erotettavissa olevia ja näin ollen suurimmassa osassa tapauksista konserni käsittelee tavarat ja palvelut yhtenä suoriteveloitteenä. Konserni on arvioinut, että palveluiden tuottamiseen, sisältäen projektiliiketoiminnan, liittyvä suoriteveloite täyttyy ajan kuluessa, sillä konsernin suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoista käyttöä. Konsernilla on täytäntönpantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetken mennessä tuotetusta suoritteesta tai konsernin suoritteesta syntyy omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta, sitä mukaa kuin omaisuuserä syntyy tai sitä parannetaan.

Koko yhteisöä koskevat tiedot

M€	2019	2018
Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot		
Liikevaihto		
Talotekniset ratkaisut	859,4	859,5
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	243,7	336,8
Uponor-konserni	1 103,1	1 196,3
Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot		
Liikevaihto		
Yhdysvallat	329,9	322,2
Saksa	129,7	150,0
Suomi	123,0	131,8
Ruotsi	99,9	114,4
Tanska	48,0	51,3
Kanada	46,5	86,1
Alankomaat	46,0	41,9
Espanja	41,2	39,2
Norja	32,6	33,7
Puola	31,8	30,6
Muut	174,5	195,1
Uponor-konserni	1 103,1	1 196,3
Pitkäaikaiset varat		
Yhdysvallat	143,3	144,2
Saksa	46,7	37,2
Ruotsi	45,6	40,9
Suomi	44,2	42,1
Puola	32,9	31,3
Muut	5,9	5,8
Uponor-konserni	318,6	301,5

Tuotot konsernin ulkopuolelta on esitetty asiakkaiden maantieteellisen sijainnin mukaan.

Pitkäaikaiset varat on puolestaan esitetty varojen sijaintimaan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa ja laskennallisia verosaamia.

3. Liiketoimintojen ja tytäryritysten myynnit

Uponor Infra allekirjoitti EP Industries a.s:n kanssa sopimuksen Uponor Infran tsekkiläisen tytäryhtiön Finthermin myynnistä 29.4.2019. Kauppahinta oli 3,4 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 0,5 miljoonaa euroa, mikä kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Uponor ilmoitti 31.8.2018, että sen tytäryhtiö Uponor Infra Oy ja Wynnchurch Capital, amerikkalainen pääomasijoittaja, allekirjoittivat liiketoimintakauppasopimuksen Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnasta. Uponor Infra Oy päätti vetäytyä kyseisestä yritystoiminnasta, koska sen strateginen painopiste on ollut Euroopan liiketoiminnassa, jossa sen on mahdollista löytää synergioita Uponorin Talotekniikka – Eurooppa -segmentin kanssa: esimerkiksi vahva brändi ja yhteiset jakelukanavat. Velaton käteismyyntihinta oli 62,5 miljoonaa Kanadan dollaria (noin 41 miljoonaa euroa).

Lisäksi 5.9.2018 ilmoitettiin, että Uponor ja Swegon Group AB allekirjoittivat Zent-Frenger GmbH:n koko osakekannan myyntiä koskevan kauppakirjan. Velaton käteismyyntihinta oli 16 miljoonaa euroa. Uponor osti vuonna 2012 Zent-Frengerin, joka on jäädyttävien kattopaneelien johtava valmistaja Saksassa, tavoitteenaan laajentaa tuotevalikoimaansa ja löytää synergioita isoissa kaupallisissa projekteissa. Strategiset tavoitteet eivät toteutuneet ja erilaisista liiketoimintamalleista johtuen operatiiviset synergiat olivat rajalliset. Zent-Frenger oli osa Uponorin Talotekniikka – Eurooppa -segmenttiä. Kauppa saatiin päätökseen lokakuun lopussa 2018.

Näistä liiketoimintojen kauppahinta oli kokonaisuudessaan nettona 54,6 miljoonaa euroa. Nettomyyntivoitto 15,7 miljoonaa euroa, sisältäen transaktiokustannukset, kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

M€	2019	2018
Myytyjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2,0	12,1
Aineettomat hyödykkeet	-	10,3
Vaihto-omaisuus	1,9	10,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,3	25,3
Rahavarat	0,2	0,8
Varat yhteensä	5,3	58,9
Pitkäaikaiset korolliset velat	0,4	0,0
Eläkevelvoitteet ja muut velat	0,0	4,9
Varaukset	-	1,0
Laskennallinen verovelka	-	1,2
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	1,2	14,9
Velat yhteensä	1,7	22,0

M€	2019	2018
Nettovarat	3,7	36,9
Käteisenä saatu kauppahinta	3,4	54,6
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	0,2	0,8
Rahavirtavaikutus	3,2	53,8

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,6	0,4
Tuotot tytäryhtiöosakkeiden ja liiketoimintojen myynnistä	0,5	15,7
Muut erät	0,2	0,3
Yhteensä	1,3	16,4
Liiketoiminnan muut kulut		
Tutkimus- ja kehittämiskulut	21,9	22,5
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,4	0,2
Arvonalentumiset	-0,9	2,8
Yhteensä	21,4	25,5
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastusyhteisö Deloitte		
Lakisääteiset tilintarkastuspalvelut	0,9	0,9
Muut palvelut	0,0	0,1
Yhteensä	1,0	1,0

Vuonna 2019 liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Espanjassa sijainneiden tuotantotilojen myynnistä saadun 0,5 miljoonan euron myyntivoiton ja Uponor Infran tsekkiläisen tytäryhtiön Finthermin myynnistä saadun 0,5 miljoonan euron myyntivoiton. Vuonna 2018 liiketoiminnan muut tuotot sisälsivät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frenger GmbH:n myynneistä saadut myyntivoitot 15,7 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 liiketoiminnan muut kulut sisältävät arvonalentumisten peruutuksia 0,9 miljoonaa euroa, jotka liittyivät lähinnä vuonna 2018 kirjattuihin arvonalentumisiin. Vuonna 2018 liiketoiminnan muut kulut sisälsivät arvonalentumisia 2,8 miljoonaa euroa, jotka liittyivät Aasian toimintojen lopettamiseen.

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

M€	2019	2018
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	197,5	212,1
- Muut henkilösivukulut	37,3	33,0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	11,2	12,0
- Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	0,4	0,8
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,1
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,2	1,2
Osakeperusteiset maksut		
- Kulut osakkeina toteutettavista osuuksista	0,8	0,4
Yhteensä	247,5	259,6
Henkilöstö 31.12.	3 708	3 928
Henkilöstö keskimäärin	3 801	4 074

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiritiedoissa (liite 31).

6. Poistot ja arvonalentumiset

M€	2019	2018
Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	2,5	2,6
Muut aineettomat hyödykkeet	2,8	3,7
Maa- ja vesialueet	0,2	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	11,6	5,0
Koneet ja kalusto	24,7	25,8
Muut aineelliset hyödykkeet	10,1	5,2
Yhteensä	51,8	42,4
Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	32,9	28,9
Varastointimenot	5,2	1,3
Myynti ja markkinointi	7,9	4,1
Hallinto	5,4	4,2
Muut	0,5	3,9
Yhteensä	51,8	42,4

Vuoden 2019 poistot sisältävät 12,0 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuserien poistoja.

Vuonna 2019 kirjattiin 0,6 miljoonaa euroa arvonalentumisia aineellisiin hyödykkeisiin. Toiminnoittain esitettynä tämä sisältyy erään Hankinta ja valmistus. Vuonna 2019 kirjattiin 0,9 miljoonaa euroa arvonalentumisten peruutuksia aineellisiin hyödykkeisiin. Toiminnoittain esitettynä tämä sisältyy erään Muut.

Vuonna 2018 kirjattiin 2,8 miljoonaa euroa arvonalentumisia aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin. Toiminnoittain esitettynä tämä sisältyy erään Muut.

7. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

M€	2019	2018
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,2	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,3	0,6
Kurssierot	7,7	13,6
Muut rahoitustuotot	0,4	0,2
Yhteensä	8,5	14,4
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista rahoitusveloista	3,3	2,9
Korkokulut korkojohdannaisista	0,1	0,5
Tappio tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista - valuuttajohdannaiset netto, ei suojauslaskennan alla	9,5	9,5
Kurssierot	5,8	9,0
Muut rahoituskulut	1,5	1,0
Yhteensä	20,2	22,9

Vuonna 2019 varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssitappiota 2,7 (2,1) miljoonaa euroa. Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi käyttöoikeusvuokrasopimusten korko-osuuksia 1,6 (0,3) miljoonaa euroa.

8. Tuloverot

M€	2019	2018
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	19,1	23,9
Edellisiltä kausilta	1,4	0,0
Laskennallisen verovelan muutos	-0,2	6,4
Yhteensä	20,3	30,3
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	75,6	93,5
Verot laskettuna Suomen verokannan (20%) mukaan	15,1	18,7
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	2,7	5,1
Vähennyskelvottomat menot	1,7	4,6
Verovapaat tulot	-0,6	-4,3
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-0,3	0,0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	1,3	3,7
Verokannan muutoksen vaikutus	0,0	0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	1,4	0,0
Muut erät	-1,0	2,5
Yhteensä	20,3	30,3
Efektiiivinen verokanta, %	26,8	32,4

Vuonna 2019 efektiiivinen veroaste laski 26,8 (32,4) prosenttiin. Vuonna 2018 Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frenger GmbH:n myynti sekä Aasian toimintojen lopettaminen ja Australian myyntitoimiston sulkeminen aiheuttivat kertaluontoisen 4,9 prosenttiyksikön kasvun efektiiiviseen veroasteeseen.

Vuoden 2019 aikana tai vertailukaudella konserniyhtiöiden verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, joilla olisi vaikutusta konsernin laskennallisiin veroihin.

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot

M€	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
2019			
Rahavirran suojaukset	-2,3	0,5	-1,8
Nettosijoitusten suojaus	-	-	-
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-2,6	0,7	-1,9
Muuntoerot	1,9	0,0	1,9
Yhteensä	-3,0	1,2	-1,8
2018			
Rahavirran suojaukset	2,0	-0,4	1,6
Nettosijoitusten suojaus	-0,7	-	-0,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-1,5	0,4	-1,1
Muuntoerot	1,2	0,0	1,2
Yhteensä	1,0	0,0	1,0

9. Osakekohtainen tulos

	2019	2018
Tilikauden tulos, M€	55,4	63,2
Kauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille, M€	52,3	52,8
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	72 983	73 123
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä, kpl	72 983	73 123
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,72	0,72
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,72	0,72

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

10. Aineettomat hyödykkeet

2019 M€	Aineettomat oikeudet	Asiakas- suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineetto- mat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet	2018 M€	Aineettomat oikeudet	Asiakas- suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineetto- mat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	33,4	11,9	1,5	84,2	44,7	0,2	175,9	Hankintameno 1.1.	75,1	11,9	1,5	94,3	2,6	-	185,4
Rakennemuutokset	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1	Rakennemuutokset	-0,6	-	-	-10,1	-	-	-10,7
Kurssierot	-0,2	-	-	0,2	0,0	0,0	0,0	Kurssierot	-0,3	-	-	0,0	0,0	-	-0,3
Lisäykset	0,5	-	-	-	0,4	0,1	0,9	Lisäykset	1,2	-	-	-	0,3	0,1	1,6
Vähennykset	-0,3	-	-	-	-1,0	-0,1	-1,3	Vähennykset	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Siirrot erien välillä	-0,1	-	-	-	0,2	0,0	0,1	Siirrot erien välillä	-41,9	-	-	-	41,8	0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	33,1	11,9	1,5	84,4	44,3	0,2	175,4	Hankintameno 31.12.	33,4	11,9	1,5	84,2	44,7	0,2	175,9
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	22,9	8,1	1,0	0,7	42,2	0,0	74,9	Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	60,9	6,0	0,8	0,7	1,0	-	69,4
Rakennemuutokset	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1	Rakennemuutokset	-0,4	-	-	-	-	-	-0,4
Kurssierot	-0,2	-	-	-	0,0	0,0	-0,2	Kurssierot	-0,3	-	-	-	0,0	-	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-	-	-	-0,9	0,0	-1,0	Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Tilikauden poisto	2,5	1,9	0,2	0,0	0,6	-	5,2	Tilikauden poisto	2,6	2,1	0,2	-	0,8	-	5,7
Siirrot erien välillä	-0,1	-	-	-	0,0	-	-0,1	Siirrot erien välillä	-39,8	-	-	-	39,8	-	0,0
Arvonlennukset	0,0	-	-	-	0,1	-	0,0	Arvonlennukset	0,0	-	-	-	0,6	-	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	24,8	10,0	1,2	0,7	41,9	0,0	78,7	Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	22,9	8,1	1,0	0,7	42,2	-	74,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	8,3	1,9	0,3	83,6	2,4	0,2	96,7	Kirjanpitoarvo 31.12.	10,5	3,8	0,5	83,5	2,5	0,2	101,0

Vuonna 2019 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat pääosin patentteihin ja tavaramerkkeihin.

Vuonna 2018 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat pääasiassa vuonna 2017 alkaneeseen verkkosivustojen uudistamiseen sekä uuden MES-järjestelmän käyttöönottoon Ruotsin tehtaalla.

Vuoden 2019 rakennemuutokset liittyvät Uponor Infra Fintherm a.s. myyntiin. Vuoden 2018 rakennemuutoksiin sisältyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myynnit.

IFRS 3 -standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvomenetelmällä, käyttäen arvioituja vastaisia nettorahavirtoja. Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 74,2 (74,1) miljoonaa euroa ja Uponor Infra 9,5 (9,5) miljoonaa euroa. Vuoden 2018 muutokset liittyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myyntiin.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin, joiden keskeisimmät oletukset liittyvät markkinoiden, tuote- ja palveluvalikoiman kasvu- ja kannattavuuskehitykseen. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Testauslaskelmissa käytetty korko oli 9,3 (9,4) prosenttia Talotekniikka – Eurooppa -segmentille ja 8,1 (8,2) prosenttia Uponor Infra -segmentille. Arvonalentumistestausten perusteella konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2019.

Arvonalentumistestausten yhteydessä suoritettiin herkkyysanalyysi seuraaville muuttujille: myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Myynnin pienentyminen enintään 9,6 prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittävälle liikearvon alaskirjausriskille. Bruttokateprosentin lasku 4,2 % -yksiköllä ei aiheuttaisi arvonalentumiskirjauksia silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina. Diskonttokoron nousu 7,5 % -yksiköllä ei myöskään johtaisi alaskirjauksiin. Esitetyt herkkyydet liittyvät liiketoimintasegmenttiin Uponor Infra, sillä sen liikearvo on herkempi liikearvon alaskirjausriskille. Johdon näkemys on, ettei edellä mainittujen teoreettisten skenaarioiden perusoletusten muutoksia tulisi tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

11. Aineelliset hyödykkeet

2019 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	17,0	161,9	416,8	63,3	29,9	688,9
IFRS 16 vaikutus 1.1.	1,8	32,0	-	10,5	-	44,3
Rakennemuutokset	-0,4	-2,2	-4,8	-0,2	0,0	-7,6
Kurssierot	0,1	1,9	1,4	0,4	0,2	4,1
Lisäykset	0,4	3,4	12,7	7,4	8,3	32,2
Vähennykset	-0,8	-1,4	-4,6	-2,5	-0,1	-9,4
Siirrot erien välillä	0,0	2,5	11,5	1,8	-15,2	0,6
Hankintameno 31.12.	17,9	197,9	432,9	80,8	23,1	752,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,2	85,6	294,7	47,1	-	430,6
Rakennemuutokset	-	-1,0	-4,4	-0,1	-	-5,6
Kurssierot	0,0	0,5	0,6	0,3	-	1,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,3	-4,0	-2,2	-	-6,4
Tilikauden poisto	0,2	11,6	25,3	9,9	-	47,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	-0,1	0,8	-	0,7
Arvonalentumiset	-	-	-0,5	0,2	-	-0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,3	96,1	311,4	56,1	-	466,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	14,7	101,8	121,5	24,7	23,1	285,8
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			109,4			

2018 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	17,4	163,9	410,9	62,3	31,7	686,2
Rakennemuutokset	-2,2	-7,1	-30,1	-2,8	-1,4	-43,6
Kurssierot	0,1	1,1	0,0	0,3	0,7	2,1
Lisäykset	1,0	5,6	33,8	4,1	7,8	52,4
Vähennykset	0,0	-1,5	-4,9	-1,8	0,0	-8,2
Siirrot erien välillä	0,7	-0,1	7,1	1,2	-8,9	0,0
Hankintameno 31.12.	17,0	161,9	416,8	63,3	29,9	688,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,1	86,1	298,9	45,7	0,2	434,0
Rakennemuutokset	-	-4,1	-25,0	-2,4	-	-31,5
Kurssierot	0,0	-0,3	-0,6	0,4	0,0	-0,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-1,1	-4,6	-1,8	-	-7,5
Tilikauden poisto	0,1	5,0	23,6	5,2	-	33,9
Siirrot erien välillä	-	-	0,2	0,0	-0,2	0,0
Arvonalentumiset	-	-	2,2	-	-	2,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,2	85,6	294,7	47,1	-	430,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,8	76,3	122,1	16,2	29,9	258,3
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			109,9			

Vuoden 2019 käyttöomaisuuden lisäykset kohdistuivat pääosin valikoituihin tuottavuutta parantaviin uudistuksiin, kunnossapitoon sekä teknologian modernisointeihin tuotantolaitoksissa. Aineellisten hyödykkeiden kasvu sisältää myös investoinnit käyttöoikeusomaisuuseriin.

Vuoden 2018 käyttöomaisuuden lisäykset kohdistuivat pääosin Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tuotantokapasiteetin lisäämiseen, johon kuului uuden tuotantolaitoksen avaaminen Minnesotaan kesäkuussa 2018. Lisäykset sisältävät myös tuotantoon liittyviä investointeja

Talotekniikka – Euroopan osalta Ruotsin ja Saksan tehtaissa sekä korvausinvestointeja ja investointeja laitteisiin ja tuotantolaitoksiin tehokkuuden kasvattamiseksi Uponor Infran osalta.

Keskeneräiset investoinnit laskivat tilikauden 2019 aikana 6,8 miljoonalla eurolla tasepäivän 23,1 miljoonaan euroon johtuen pääasiassa siitä, että Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tuotantokapasiteetin lisäys saatiin valmiiksi.

Vuoden 2019 rakennemuutokset liittyvät Uponor Infra Fintherm a.s. myyntiin. Vuoden 2018 rakennemuutoksiin sisältyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myynnit.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy käyttöoikeusomaisuuseriä seuraavasti:

2019 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Käyttöoikeus- omaisuuserät yhteensä
Rahoitusleasingsopimuksilla hankittujen omaisuuserien hankintameno 1.1.	0,7	11,1	0,6	12,4
IFRS 16 vaikutus 1.1.	1,8	32,0	10,5	44,3
Rakennemuutokset	0,0	-	0,0	0,0
Kurssierot	-	0,4	0,1	0,5
Lisäykset	0,3	1,2	5,5	7,0
Vähennykset	0,0	-0,1	-0,3	-0,4
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	2,8	44,7	16,2	63,6
Rahoitusleasingsopimuksilla hankittujen omaisuuserien kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	9,1	0,3	9,4
Rakennemuutokset	0,0	-	0,0	0,0
Kurssierot	-	0,1	0,0	0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,1	7,1	4,8	12,0
Siirrot erien välillä	-	-	0,0	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,1	16,3	5,1	21,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,7	28,4	11,1	42,1

2018 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoituslea- singjärjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	11,1	0,7	12,5
Rakennemuutokset	-	-	-0,1	-0,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,7	11,1	0,6	12,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,7	0,5	9,2
Rakennemuutokset	-	-	-0,1	-0,1
Kurssierot	-	0,1	-0,1	0,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	9,1	0,4	9,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	2,0	0,2	2,9

12. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

M€	Liite	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	2019	2018
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	14	1	0,4	1,0
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat				
Muut pitkäaikaiset saamiset	14		7,9	10,8
Muut osakkeet ja osuudet			0,7	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	16	1	0,3	1,5
Muut johdannaissopimukset	16	2	0,0	0,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	16	2	1,8	2,4
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat				
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16		187,3	192,3
Rahavarat	17		76,1	38,1
Rahoitusvarat yhteensä			274,5	246,3

M€	Liite	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	2019	2018
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat				
Korolliset velat	22		203,4	175,6
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	24	1	0,0	0,0
Muut johdannaissopimukset	24	2	1,1	0,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	24	2	0,9	0,5
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat				
Korolliset velat	24		11,8	1,7
Ostovelat ja muut velat	24		102,0	98,2
Rahoitusvelat yhteensä			319,2	276,6

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisesti käyvän arvon hierarkioihin.

Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

Sähköjohdannaiset on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).

Valuutta- ja korkojohdannaiset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista, sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

13. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

M€	2019	2018
Hankintameno 1.1.	13,7	9,5
Osuus tilikauden tuloksesta	-4,0	-4,7
Lisäykset	1,3	8,1
Saadut osingot	-0,3	-0,3
Muuntoerot	0,2	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,9	13,7

Uponorilla on Belkin International -yhtiön kanssa älykkäitä vesiratkaisuja kehittävä yhteisyritys Phyn. Konsernilla on 50 prosentin omistusosuus amerikkalaisesta Phyn LLC:stä ja eurooppalaisesta Phyn Oy:stä. Yhteisyrityksenä Phyn raportoidaan Uponorin tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä.

9.5.2019 Uponor tiedotti, että Uponor ja Belkin ovat molemmat päättäneet sijoittaa 6 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, yhteensä 12 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, lisää yhteisyritykseensä Phyniin vuoden 2019 aikana. Vuoden loppuun mennessä Uponorin lisäinvestointi Phyniin oli 1,5 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (1,3 miljoonaa euroa).

13.2.2018 Uponor investoi 10 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (8,1 miljoonaa euroa) Phyniin. Uponorin investoinnin kokonaismäärä nousi näin 21,6 miljoonaan euroon (25 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria), ja Uponor sai lisäinvestoinnilla 50 (37,5) prosentin omistusosuuden.

Taloudellisen informaation yhteenveto yhteisyrityksistä

M€	2019	2018
Phyn		
Tuloslaskelma		
Liikevaihto	2,6	2,0
Tilikauden tulos	-9,0	-7,3
Tilikauden laaja tulos	-9,0	-7,3
Pitkäaikaiset varat	22,2	22,1
Lyhytaikaiset varat	2,2	6,7
Oma pääoma	21,0	26,9
Lyhytaikaiset velat	3,5	1,8
Yllä olevat velat ja saamiset sisältävät		
Rahavarat	0,4	5,8
Konsernin osuus nettoveroista		
Nettovarot	21,0	26,9
Konsernin omistusosuus	50,0 %	50,0 %
Konsernin osuus Phynin nettovaroista	10,5	13,4

Konsernilla on lisäksi kaksi saksalaista osakkuusyhtiötä: Punitec GmbH ja Punitec Verwaltungs GmbH, joiden tasearvo on 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Punitec GmbH maksoi 0,3 (0,3) miljoonaa euroa osinkoa Uponorille vuoden 2019 tuloksestaan.

14. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2019	2018
Muut lainasaamiset	0,4	0,3
Johdannaissopimukset	0,4	1,0
Muut saamiset	7,6	10,5
Yhteensä	8,3	11,8

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy 7,2 (9,7) miljoonan euron saamiseksi kirjatut sulkutilin rahavarat, jotka liittyvät tuomioistuinten hyväksymään ryhmäkanteiden sovintoratkaisuun Yhdysvalloissa vuonna 2015. Sulkutilin rahavaroista 2,7 miljoonaa euroa siirrettiin lyhytaikaisiin saamisiin vuonna 2019.

15. Vaihto-omaisuus

M€	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	20,9	22,5
Puolivalmiit tavarat	21,9	20,0
Valmiit tuotteet / tavarat	101,6	105,4
Yhteensä	144,4	147,9

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 3,2 (3,1) miljoonaa euroa.

16. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2019	2018
Myyntisaamiset	157,7	168,5
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	2,4	2,5
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	10,5	8,2
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	1,5	2,1
Johdannaissopimukset	2,2	3,9
Muut saamiset	27,3	21,3
Yhteensä	201,4	206,5

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Myyntisaamiset eivät ole korollisia, ja niiden maksuehdot vaihtelevat markkina-alueesta ja olosuhteista riippuen. Sopimukseen perustuvat omaisuuserät kirjataan palvelujen myynnistä ja projektiliiketoiminnasta saaduista tuotoista.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 26 Rahoitusriskien hallinta.

17. Rahavarat

M€	2019	2018
Käteisvarat ja pankkitalletukset	68,6	32,1
Lyhytaikaiset sijoitukset (1-3kk)	7,5	6,0
Yhteensä	76,1	38,1

18. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2019 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä osakeyhtiölain lisäksi muita vähittäis- tai enimmäisosakepääomavaatimuksia. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2019 alussa yhtiön hallussa oli 244 756 omaa osaketta yhteisarvoltaan 2,2 miljoonaa euroa. Kauden aikana 25 229 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta siirrettiin yhtiön johdolle osana vuosien 2016-2018 kannustinohjelman. Vuoden 2019 lopussa yhtiön hallussa oli 219 527 omaa osaketta yhteisarvoltaan 2,0 miljoonaa euroa. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on hankittu 17.11.-5.12.2008 ja 26.10.-2.11.2018 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissä. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset.

Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

19. Laskennalliset verot

M€	2019	2018
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,4	0,3
Varaukset	3,6	4,9
Käyttämättömät verotappiot	1,9	3,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	0,2
Työsuhde-etuudet	2,7	2,2
Käypään arvoon kirjattavat johdannaiset	0,3	0,1
Muut väliaikaiset erot	9,7	7,0
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	18,7	18,0
Netotettu laskennallisesta verovelasta	-9,6	-8,9
Laskennalliset verosaamiset, netto	9,1	9,1
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	15,7	15,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	0,1
Käypään arvoon kirjattavat johdannaiset	0,2	0,8
Muut väliaikaiset erot	4,3	4,4
Laskennalliset verovelat yhteensä	20,3	21,2
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	-9,6	-8,9
Laskennalliset verovelat, netto	10,7	12,3
Laskennalliset verosaamiset		
1.1.	9,1	10,4
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-1,0	-1,5
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	0,9	0,4
Kirjattu omaan pääomaan	0,0	-0,1
Kurssierot	0,1	0,0
Ostetut / myydyt liiketoiminnot	0,0	-0,1
31.12.	9,1	9,1

M€	2019	2018
Laskennalliset verovelat		
1.1.	12,3	7,9
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-1,2	4,9
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	-0,3	0,4
Kirjattu omaan pääomaan	-0,2	0,1
Kurssierot	0,1	0,2
Ostetut / myydyt liiketoiminnot	0,0	-1,2
31.12.	10,7	12,3

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevina vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2019 verotuksellisia nettotappioita 8,5 (15,1) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vuonna 2019 taseeseen on jätetty kirjaamatta 19,6 (25,0) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tilikaudella 2020 ei vanhene merkittäviä tappioita.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan mikäli niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja. Konserni laskee verovelan ainoastaan siltä osin, kun voittovaroja ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan.

20. Työsuhde-etuksiin liittyvät veloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaa- tuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Käytetty diskonttokorko on maakohtainen. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuuspohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 98 % etuuspohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta velvoitteesta. Etuuspohjaiset järjestelyt Saksassa ja Ruotsissa ovat rahastoimattomia ja ne liittyvät eläkkeisiin. Järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Eläkkeet kertyvät nykyisin maksupohjaisten järjestelyjen kautta.

M€	2019	2018
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät veloitteet:		
- Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	19,9	18,1
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	1,6	1,5
Yhteensä	21,5	19,6

Eläkeveloitteet ja muut etuuspohjaiset veloitteet

M€	2019	2018
Työsuhde-etuksiin liittyvien saatavien ja veloitteiden täsmäytys		
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	19,9	18,1
Nettovelka taseessa	19,9	18,1
Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	0,1	0,4
Korkomenot	0,3	0,4
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Yhteensä	0,4	0,8
Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	0,1	0,2
Varastointimenot	0,1	0,0
Myynti ja markkinointi	0,2	0,1
Hallinto	0,1	0,5
Yhteensä	0,4	0,8

M€	2019	2018
Veloitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	18,1	31,5
Liiketoiminnan myynnit	-	-13,9
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,1	0,4
Korkomenot	0,3	0,6
Uudelleen arvostukset	2,6	1,5
Kurssierot	-0,1	-0,8
Maksetut etuudet	-0,9	-1,2
Velvoite 31.12.	19,9	18,1

M€	2019	2018
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	-	8,7
Liiketoiminnan myynnit	-	-9,0
Korkotuotot	-	0,2
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	0,9	1,5
Kurssierot	-	-0,2
Maksetut etuudet	-0,9	-1,2
Varojen käypä arvo 31.12.	-	-

Järjestelyyn kuuluvien nettovelkojen (varojen) jakautuminen maittain

M€	Saksa		Ruotsi		Muut maat	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	11,6	10,4	8,0	7,4	0,3	0,3
Nettovelka (varat)	11,6	10,4	8,0	7,4	0,3	0,3

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Saksa		Ruotsi		Muut maat	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Diskonttokorko, %	0,94	1,9	1,5	2,3	0,94	1,6-1,9
Palkankorotusoletus, %	3,0	3,0	n/a	n/a	n/a	n/a
Eläkkeiden korotusoletus, %	1,7	1,7	2,0	2,0	n/a	n/a-1,7

Herkkyysanalyysi diskonttokorolle	Vaikutus velan määrään
Nousu 0,5 %	Keskimäärin 6 % lasku
Lasku 0,5 %	Keskimäärin 7 % nousu

Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin järjestelyihin 1,0 (0,9) miljoonaa euroa vuonna 2020. Seuraavassa taulukossa on esitetty eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi:

Eläkevelvoitteiden maturiteetti

M€	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2029
Oletetut eläkemaksut	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	4,5

21. Varaukset

M€	Takuu- varaukset	Ympäristö- kuluvaraukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.	12,8	2,2	3,6	11,5	30,2
Muuntoero	0,3	-	0,0	0,1	0,3
Varausten lisäykset	7,7	-	-	3,0	10,7
Käytetyt varaukset	-5,2	-0,1	-2,2	-3,5	-11,0
Käyttämättömien varausten peruutukset	0,0	-	0,0	-0,1	-0,2
Varaukset 31.12.	15,4	2,1	1,4	11,1	30,0
Lyhytaikaiset varaukset	13,8	0,3	1,4	10,3	25,8
Pitkäaikaiset varaukset	1,6	1,8	0,0	0,8	4,3
Yhteensä	15,4	2,1	1,4	11,1	30,0

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 15,4 (12,8) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatavoista riippuen. Laajennettu takuuvaraus Uponorin keltaisesta messingistä valmistettujen ja Yhdysvalloissa myytyjen liittinten mahdollisen rikkoutumisen varalta sisältyy erään Muut varaukset. Laajennettu takuu liittyy tuomioistuinten hyväksymiin sovintoehtoihin ryhmäkanteiden sovintoratkaisussa 17.12.2015.

Uudelleenjärjestelyvarausten vähennykset liittyvät pääasiallisesti Aasian toimintojen lopettamiseen.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 2,1 (2,2) miljoonaa euroa ja se liittyy vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan.

22. Korolliset velat

M€	2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	171,1	171,8
Vuokrasopimusvelat	32,3	3,7
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,0	0,1
Yhteensä	203,4	175,6
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,1	0,1
Vuokrasopimusvelat	11,6	0,8
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	0,1	0,8
Yhteensä	11,8	1,7

Rahoituksesta johtuvien velkojen alku- ja loppusaldojen täsmäytys

M€	2019	2018
Korolliset velat 1.1.	177,3	258,5
IFRS 16 vaikutus 1.1.	44,3	-
Vuokrasopimusvelkojen lisäykset	7,0	-
Vuokrasopimusvelkojen vähennykset	-0,4	-
Rahavirroista syntyvät muutokset	-13,3	-80,9
Muuntoerot	0,4	-0,3
Korolliset velat 31.12.	215,2	177,3

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisaajat

M€	2021	2022	2023	2024	2025-
Lainat rahoituslaitoksilta	70,1	100,1	0,1	0,4	0,5
Vuokrasopimusvelat	12,2	6,2	3,5	2,7	7,7
Yhteensä	82,3	106,2	3,5	3,1	8,2

Korollisten velkojen korkokannan painotettu keskiarvo, % p.a.

M€	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	0,75	0,79
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	-	0,88

Konsernin pitkäaikainen rahoitus koostuu vuonna 2017 nostetusta 100 miljoonan euron lainasta, joka erääntyy vuoden 2022 heinäkuussa, sekä vuonna 2016 nostetuista 50 miljoonan euron ja 20 miljoonan euron lainoista, jotka erääntyvät kesällä 2021. Pitkäaikaisten lainojen pääomasta on 70 miljoonaa euroa suojattu rahoitusinstrumentein.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia.

23. Vuokrasopimusvelat

Uponor on soveltanut IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää siirtymäpäivällä 1.1.2019. Standardin käyttöönoton seurauksena Uponor kirjasi 1.1.2019 taseen varoihin 44,3 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuseriin ja 44,3 miljoonaa euroa taseen velkoihin vuokrasopimusvelaksi. Alla on esitetty täsmäytys IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä kirjattujen vuokrasopimusvelkojen ja taseen ulkopuolisten vuokravastuiden välillä 31.12.2018:

M€	
Muihin vuokrasopimuksiin liittyvät vastuusitoumukset 31.12.2018	50,8
- Vaikutus lyhytaikaisista sopimuksista ja vähäarvoisiin kohdeomaisuuseriin kohdistuvista sopimuksista, jota ei ole kirjattu vuokraveloiksi 1.1.2019	-2,8
- Vaikutus vuokrakomponenteista, jotka eivät sisälly vuokravelan arvonmääritykseen + Toistaiseksi voimassaolevien sopimusten vaikutus *	-4,4
- Muut vaikutukset	6,0
- Diskonttauksen vaikutus (painotettu keskimääräinen diskonttokorko 3,18 %)	-1,8
- Diskonttauksen vaikutus (painotettu keskimääräinen diskonttokorko 3,18 %)	-3,5
Vuokrasopimusvelka diskonttauksen jälkeen	44,3
Voimassa olevat rahoitusleasingsopimukset	4,5
Vuokrasopimusvelka 1.1.2019	48,8

* Ainoastaan irtisanomisajan vuokra sisällyntynyt muiden vuokrasopimusten vastuusitoumuksiin 31.12.2018

Uponor ei oikaissut IAS 17 -standardin mukaisesti rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltujen vuokrasopimusten tasearvoja siirtyessään soveltamaan IFRS 16 -standardia. Uponor on kirjannut nämä vuokrasopimukset aineellisiin hyödykkeisiin ja vuokrasopimusvelkoihin ennen uuden standardin käyttöönottoa. IFRS 16 -standardia sovelletaan näihin vuokrasopimuksiin 1.1.2019 alkaen. Siirtymän jälkeen näitä vuokrasopimuksia tullaan käsittelemään samalla tavoin kuin muita vuokrasopimuksia, jotka täyttävät IFRS 16 -standardin aktivointikriteerit.

Suurin osa Uponorin vuokrasopimuksista on luokiteltu aikaisemmin muiksi vuokrasopimuksiksi. Nämä vuokrasopimukset sisältävät kiinteistösopimuksia (toimisto- ja varastosopimuksia sisältäen maa-alueita), autoja ja trukkeja. IFRS 16 -standardin käyttöönotto on muuttanut näiden vuokrasopimusten kirjanpitoikäisyyttä. Käyttöoikeusomaisuuserien vuokra-ajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	3–10 vuotta
Maa- ja vesialueet	3–45 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Uponor käyttää IFRS 16 -standardin sallimia helpotuksia liittyen lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin ja vuokrasopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Uponor ei kirjaa taseeseen alle 12 kuukauden pituisia eli lyhytaikaisia vuokrasopimuksia eikä vuokrasopimuksia, joiden kohdeomaisuuserän arvo on vähäinen. Uponor ei myöskään sovelta standardia aineettomia hyödykkeitä koskeviin vuokrasopimuksiin. Uponor soveltaa myös IFRS 16 -standardin yksinkertaistetun siirtymämenetelmän sallimia käytännön apukeinoja eikä kirjaa taseeseen vuokrasopimuksia, jotka päättyvät 12 kuukauden kuluessa standardin käyttöönotosta eivätkä sisällä osto-optiota.

Uponor on kirjannut aikaisemmin muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista vuokrasopimusvelan, joka perustuu 1.1.2019 voimassa olevien vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Vuokrasopimusvelka on kirjattu muista sopimuksista lukuun ottamatta lyhytaikaisia ja vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä vuokrasopimuksia. Nykyarvo on laskettu käyttäen lisäluoton korkoa siirtymähetkellä. Käyttöoikeusomaisuuseräksi kirjattiin määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka standardin käyttöönottohetkellä.

Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikaa määrittäessä Uponor on käyttänyt arvioitua vuokrasopimusten päättymispäivää. Vuokrasopimusten päättymispäivä on arvioitu ottaen huomioon mm. vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät kulut ja kohdeomaisuuserän merkityksellisyys Uponorin toiminnalle. Uponorilla on toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia pääasiallisesti kiinteistöihin liittyen.

Uponorilla ei ole olennaisia vuokrasopimuksia, joissa vuokra perustuu muuttuvaan vuokraan. Niiden sopimusten osalta, jotka sisältävät jatko- tai päättämisoption, Uponor on käyttänyt harkintaa arvioidessaan vuokrasopimusten vuokra-ajan pituuden ja ottanut huomioon ne jatko- ja päättämisoptiot, joiden käyttäminen on kohtuullisen varmaa.

Vuokrasopimusvelan kirjanpitoarvo, velkojen muutokset kauden aikana sekä maturiteettikauma on esitetty liitetiedossa 22. Sopimuksiin perustuvien velkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat on esitetty liitetiedossa 26 Rahoitusriskien hallinta.

Käyttöoikeusomaisuushyödykkeiden aktivoidut kustannukset 31.12.2019 olivat 42,1 (3,0) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Käyttöoikeusomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvot ja niiden muutokset kauden aikana on esitetty liitetiedossa 11.

Lisäksi standardin käyttöönotto on vaikuttanut Uponorin tuloslaskelmaan. 1.1.2019 alkaen Uponor kirjaa vuokrakulujen sijasta käyttöoikeusomaisuuseristä aiheutuvat poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat rahoituserien korkokulut. Seuraavat erät on kirjattu tilikauden tuloslaskelmaan:

M€	2019	2018
Poistot	12,0	0,4
Korkokulut	1,6	0,3
Lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut	0,4	-
Vähäarvoiseen kohdeomaisuuteen liittyvät kulut	0,1	-
Muihin vuokrakomponentteihin liittyvät kulut, jotka eivät sisälly vuokravelan arviostukseen	1,3	-

IFRS 16 -standardin käyttöönotto vaikuttaa myös kassavirran esittämiseen. Aiemmin vuokranmaksut sisältyivät kokonaisuudessaan liiketoiminnan rahavirtaan, mutta IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä liiketoiminnan rahavirrassa esitetään vain vuokrasopimuksiin liittyvät korot. Suurin osa vuokranmaksusta esitetään lainan lyhennyksinä rahoituksen rahavirrassa. Vuonna 2019 vuokrasopimuksista aiheutuva kassavirta oli yhteensä 13,4 (1,0) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 1,6 (0,3) miljoonaa euroa. Vuokrasopimukset, joihin on sitouduttu, mutta joiden alkamispäivä on 1.1.2020 tai myöhemmin, ei ole sisällytetty vuokrasopimusvelkaan ja käyttöoikeusomaisuuserään 31.12.2019. Näiden lähtevä rahavirta on yhteensä noin 0,7 miljoonaa euroa.

24. Lyhytaikaiset velat

M€	2019	2018
Ostovelat	65,5	72,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,0	6,1
Siirtovelat	77,7	86,5
Saadut ennakot	0,1	0,7
Sopimukseen perustuvat velat	2,7	1,0
Johdannaissopimukset	2,0	1,1
Muut lyhytaikaiset velat	36,3	26,2
Yhteensä	185,4	193,6

Sopimukseen perustuvat velat kirjataan palveluiden myynnistä ja projektiliiketoiminnasta saatujen tuottojen perusteella. Kaikki projektit ovat toteutuneet vuoden aikana.

M€	2019	2018
Siirtovelat		
Henkilökulut	38,8	41,0
Bonukset	19,6	23,4
Verot	0,7	0,5
Korot	0,5	0,5
Muut	18,1	21,1
Yhteensä	77,7	86,5

25. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja ehdolliset velat

M€	2019	2018
Investointisitoumukset	4,3	7,4
Muut sitoumukset	0,0	0,0
- Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,0	0,1
Kiinnitykset	1,1	1,9
Takaukset	0,5	0,6

M€	2019	2018
- Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	33,9	27,3
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.		
Annetut pantit	0,0	0,1
Kiinnitykset	1,1	1,9
Takaukset	34,4	27,9
Yhteensä	35,6	29,9

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Konsernin tämän hetkisen näkemyksen mukaan näillä oikeusprosesseilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

26. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti sekä minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Käytännön tasolla konsernin Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä konsernin talousjohtaja sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksettä, ja joille löytyy jälkimarkkinat. Suojastransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa instrumentti-, valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuolirisikien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Rahoitustoiminto huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttakurssiriski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitilialdojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat kaikki merkittävät transaktioriskinsä konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttapositioiden arvioinnista ja positioiden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita. Yksittäiset valuuttajohdannaisopimukset ovat tyypillisesti kestoaltaan korkeintaan vuoden pituisia.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kassavirtojaan seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja suojaavat konsernin suojauspolitiikan mukaisen osan valuuttamääräisistä nettokassavirroistaan. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Ruotsin kruunu (SEK), Tanskan kruunu (DKK) ja Kanadan dollari (CAD). Nämä valuutat muodostivat noin 62,1 (63,4) prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamisista 31.12.2019. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä ko. yksiköiden paikallisen myynnin osalta.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2019

M€	EUR/USD	EUR/SEK	USD/CAD	EUR/NOK	EUR/DKK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	134,9	10,6	-8,1	5,7	10,6	153,7
Valuuttasuojaukset	-146,5	-33,7	13,0	-11,7	4,5	-174,4
Nettopositio	-11,6	-23,1	4,9	-6,0	15,1	-20,7

Herkkyysanalyysi (+/- 10 %)

	EUR/USD	EUR/SEK	USD/CAD	EUR/NOK	EUR/DKK	Yhteensä
Tuloslaskelma	1,2	2,3	0,5	0,6	1,5	6,1

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2018

M€	EUR/CAD	EUR/SEK	USD/CAD	EUR/NOK	EUR/DKK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	-9,7	15,4	-5,2	2,5	6,1	9,1
Valuuttasuojaukset	0,0	-31,5	15,5	-9,7	4,7	-21,0
Nettopositio	-9,7	-16,1	10,3	-7,2	10,8	-11,9

Herkkyysanalyysi (+/- 10 %)

	EUR/CAD	EUR/SEK	USD/CAD	EUR/NOK	EUR/DKK	Yhteensä
Tuloslaskelma	1,0	1,6	1,0	0,7	1,1	5,4

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 -määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määräisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustettuja myyjtejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Taulukossa esitetty valuuttariskin herkkyysanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen euromääräisen vaikutuksen valuuttapareittain tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konserni altistuu valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuihin, mutta ei kassavirtoihin. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille markkinakorkojen muutosten vaikuttaessa rahoituskustannuksiin ja aiheuttaessa muutoksia tase-erien arvoihin. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen optimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Tällä hetkellä kaikki ulkoiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia. Korkoposition korkosidonnaisuusaikaa säädellään lainojen korkojaksojen valinnoilla. Myös johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinakorkojen muutoksesta on seuraava: markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on +/- 1,7 (1,7) miljoonaa euroa ja omaan pääomaan +/- 1,3 (1,4) miljoonaa euroa. Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja -saamiset, sekä koronvaihtosopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla tai lainkaan. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien luottolimiittireservien

avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla kassavaroja ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisten tytäryhtiöiden nimissä paikallisia käyttöpääomaliimitejä tai muita luottojärjestelyjä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2019 olivat:

- 50 miljoonan euron kahdenvälinen pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2021
- 20 miljoonan euron kahdenvälinen pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2021
- 100 miljoonan euron kahdenvälinen pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2022
- Neljä komittoitua, pankkeja sitovaa luottolimiittia, joiden määrä on yhteensä 200 miljoonaa euroa, joista 100 miljoonaa euroa erääntyy vuonna 2022 ja 100 miljoonaa euroa 2023.

Kahdenvälisiä komittoituja luottolimiittejä ei käytetty raportointikaudella.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 35,1 miljoonan euron tililimiitit sekä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä Uponorin yritystodistuksia ei ollut liikkeeseen laskettuina, eikä tililimiittejä ole käytössä.

Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 76,1 (38,1) miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2019

M€	2020	2021	2022	2023-	2024-
Lainat rahoituslaitoksilta	1,4	71,2	100,8	0,1	1,0
Vuokrasopimusvelat	12,9	13,1	6,8	3,9	12,2
Muut lyhyt- ja pitkäaikaiset korolliset velat	0,1				
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,0				
Ostovelat	65,5				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	210,2				
- saatavat rahavirrat	211,1				
Korkojohdannaiset*)	0,3	0,4	0,3		
Sähköjohdannaiset*)	0,1				

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2018

M€	2019	2020	2021	2022	2023-
Lainat rahoituslaitoksilta	1,9	1,6	71,3	100,9	1,7
Vuokrasopimusvelat	1,0	1,0	2,9	-	-
Muut lyhyt- ja pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,1			
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,0				
Ostovelat	72,0				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	268,1				
- saatavat rahavirrat	270,0				
Korkojohdannaiset*)	-	0,2	0,3	0,3	
Sähköjohdannaiset*)	-				

*) suojauslaskennassa

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene tai ei ole halukas täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaisopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2019.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Konsernin luottotappiovarauksen arvioiminen perustuu myyntisaamisten koko voimassaolojalta odotettavissa oleviin luottotappioihin IFRS 9 -standardin mukaisesti. Konserni on analysoinut yksittäiset saamiset, joiden osalta oikeusprosessit ovat kesken ja konserni on päättänyt olla yhdistämättä kyseisiä saamisia odotettuun luottotappiovarausmatriisiin. Konsernin luottotappiovaraus muodostuu yksittäisien tapauksien luottotappiovarauksista ja laskennallisesta odotetusta luottotappiosta, joka lasketaan erikseen vakuutetuille ja vakuuttamattomille saamisille. Luottotappiotodennäköisyys lasketaan kunkin ikäryhmän osalta määritellyillä prosentiosuuksilla, jotka perustuvat historiallisesti toteutuneiden maksujen maksuaikaan ja kirjattuihin historiallisiin luottotappioihin. Lisäksi konserni on ennakoinut luottotappioiden kasvavan ja huomionnut muutokset luottotappiotodennäköisyyksissä. Luottotappion arviointiin sovelletaan yksinkertaistettua varausmatriisia.

Myyntisaamisten ikäjakauma

M€	2019		2018	
	Myynti- saamiset	Odotettu luottotappio	Myynti- saamiset	Odotettu luottotappio
Erääntymättömät	137,7	0,0	148,6	0,2
Erääntyneet 1-30 päivää	14,0	0,0	14,3	0,0
Erääntyneet 31-60 päivää	1,8	0,0	2,0	0,0
Erääntyneet 61-90 päivää	1,1	0,0	1,2	0,1
Erääntyneet yli 90 päivää	3,1	0,2	2,4	0,3
Yhteensä	157,7	0,3	168,5	0,6
Luottotappiovaraus perustuen yksittäistapauksien analyysiin		1,7		2,1
Yhteensä		2,0		2,7

Raaka-aineiden hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkillä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää. Metallien hintariskin osalta voidaan käyttää myös johdannaisinstrumentteja täydentämään kiinteähintaisia sopimuksia. Käytettävät johdannaisinstrumentit ovat LME-pohjaisia (London Metal Exchange) ja jälkimarkkinakelpoisia. Metallin hintariskin suojausten johdannaisinstrumentteihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Suojaustavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohdannaisia. Sähköjohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoinna olevien sähköjohdannaisten herkkyyks sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaiset vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IFRS 9 -suojauslaskennan ehdot, arvonmuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

M€	2019	2018
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,4	+/- 0,7

27. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Nimellisarvot

M€	2019	2018
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset		
- suojauslaskennassa	50,0	50,0
Korko-optiot		
- ei suojauslaskennassa	45,0	70,0
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	229,1	277,2
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset		
- suojauslaskennassa	3,4	4,1
Energia, MWh	127 198	162 118

Käyvät arvot

M€	2019			2018		
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Korkojohdannaiset:						
Koronvaihtosopimukset						
- suojauslaskennassa	-	-1,1	-1,1	-	-0,6	-0,6
Korko-optiot						
- ei suojauslaskennassa	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Valuuttajohdannaiset:						
Terminisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	1,8	-0,9	0,9	2,4	-0,5	1,9
Ostetut valuuttaoptiot	0,1	-	0,1	-	-	-
Asetetut valuuttaoptiot	-	0,0	0,0	-	-	-
Hyödykejohdannaiset:						
Sähköjohdannaiset						
- suojauslaskennassa	0,7	-0,1	0,6	2,6	-	2,6

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin niiltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutoksesta kirjattiin tilikauden aikana tappiota 1,5 (voittoa 1,7) miljoonaa euroa laajaan tulokseen.

Korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta kirjattiin tappiota 0,3 (0,1) miljoonaa euroa laajan tuloksen eriin tilikauden aikana.

Luvuissa on huomioitu verovaikutus. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

28. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahoilla ja pankkisaamisilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljännesten kautta laskettu keskimääräinen nettovelkaantuneisuusaste 40-80 (30-70) prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2019 keskimääräinen (ka) gearing oli 57,5 (53,0) prosenttia.

M€	2019	2018
Korolliset velat	215,2	177,3
Rahavarat	76,1	38,1
Sidotut rahavarat	-	0,0
Korollinen nettovelka	139,1	139,2
Oma pääoma yhteensä	370,4	353,6
Nettovelkaantumisaste, %	37,6	39,4
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %	57,5	53,0

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdoista koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökatteen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

29. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Tilikaudella 2019 yhtiön voimassa olevat johdon osakepalkkio-ohjelmien ansaintajaksot kattoivat vuodet 2016-2018, 2017-2019, 2018-2020 ja 2019-2021. Yhtiön hallitus päätti joulukuussa uudesta osakepalkkio-ohjelmasta jaksolle 2020-2022, mutta ohjelmasta ei kirjattu kuluja vielä tilikaudella. Osakepalkkiojärjestelmässä osallistujat voivat ansaita osakkeita ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen perusteella. Ohjelmien tarkoituksena on sitouttaa johtajia sekä kannustaa ja palkita johtoa hyvistä yhtiön kannattavuutta ja strategian toteuttamista tukevista suorituksista. 2015 lähtien perustetuissa ohjelmissa ansaintakriteerit perustuvat koko konsernin kumulatiiviseen liikevaihtoon kolmen vuoden ajalta sekä kolmen vuoden käyttökatteeseen (EBITDA) tai siihen perustuvaan laskennalliseen arvoon. Lisäksi ohjelmat kannustavat avainjohtoa omistamaan Uponorin osakkeita, mikä edesauttaa johdon, yhtiön ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista. Taulukossa alla on kuvattu Uponorin osakepalkkio-ohjelmien keskeiset ehdot ja määrät. Määrät sisältävät palkkion rahana maksettavan osuuden, joka on tarkoitettu henkilölle palkkiosta aiheutuviin veroihin.

Osakepalkkiojärjestelmä

	2017-2019	2018-2020	2019-2021
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	300 000	400 000	600 000
Ohjelman liikkeeseenlasku, pvm	12.12.2016	12.12.2017	19.12.2018
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2017	1.1.2018	1.1.2019
Osakkeiden vapautuminen, pvm	30.4.2020	30.4.2021	30.4.2022
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	3,3	3,3	3,3
Juoksuaikaa jäljellä, vuotta	0,3	1,3	2,3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	19	36	38
	Osakkeita ja	Osakkeita ja	Osakkeita ja
Toteutustapa	käteistä	käteistä	käteistä
Kauden lopussa ulkona olevien osakkeiden maksimimäärä, kpl	172 250	278 390	439 900

Osakeperusteisen maksun käypä arvo määritellään päivänä, jolloin järjestelmästä on sovittu yhtiön ja kohderyhmän kesken. Tilikaudella 2019 myönnettyjen osakepalkkioiden käyvän arvon keskeiset parametrit sekä ohjelmien vaikutukset on esitetty alla olevassa taulukossa:

Arvostusparametrit tilikaudella myönnetyille kannustimille

Osakkeen kurssi antohetkellä, €	9,69
Osinko-oletus, € per vuosi	0,91
Osakekohtainen käypä arvo, €	8,78

Vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan vuonna 2019

M€

Tilikauden kulu osakeperusteiset maksut, oma pääoma	0,8
Arvio veroihin maksettavasta palkkion osuudesta 31.12.2019	1,7

30. Osuudet tytäryrityksissä ja määräysvallattomien omistajien osuudet

Tytäryhtiöt on listattu liitetiedossa 31 Lähipiiritiedot.

Uponor Oyj:n tytäryhtiöllä Uponor Infra Oy:llä on merkittävä määräysvallattomien omistajien osuus liittyen sen omistusrakenteeseen. Uponorilla on määräysvalta 55,3 prosentin suoralla omistusosuudella ja äänenemmistö, sillä Uponorilla on puheenjohtajuus Uponor Infra Oy:n hallituksessa. KWH Yhtymä Oy omistaa 44,7 prosenttia Uponor Infra Oy:stä. Uponor Infra Oy on alakonsernin emoyhtiö ja sen osalta esitetään alakonsernin luvut. Alakonsernin rakenne käy ilmi tytäryhtiölistasta.

Kotipaikka	Määräysvallattomien omistajien omistusosuus		Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		Määräysvallattomien omistajien osuus pääomasta		
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	
Uponor Infra Oy	Suomi, Helsinki	44,7 %	44,7 %	3,0	10,4	58,8	56,0

Taloudellinen informaatio Uponor Infra Oy -konsernista:

M€	2019	2018
Liikevaihto	243,9	337,3
Tilikauden tulos	6,8	23,1
Tilikauden laaja tulos	6,2	22,8
Tilikauden tuloksen jakautuminen	6,8	23,1
- Emoyhtiön omistajille	3,8	12,7
- Määräysvallattomille omistajille	3,0	10,4
Tilikauden tuloksen jakautuminen	6,2	22,8
- Emoyhtiön omistajille	3,4	12,6
- Määräysvallattomille omistajille	2,8	10,2
Pitkäaikaiset varat	63,2	62,1
Lyhytaikaiset varat	109,7	111,7
Oma pääoma	122,0	115,8
Pitkäaikaiset velat	4,9	3,0
Lyhytaikaiset velat	45,9	55,0
Liiketoiminnan rahavirta	11,3	24,6
Investointien rahavirta	-5,0	29,7
Rahoituksen rahavirta	-4,8	-56,8
Rahavirrat yhteensä	1,5	-2,5

Uponor Infra Oy ei maksanut osinkoja omistajilleen vuonna 2019 eikä vertailukaudella. Vuonna 2018 Uponor Infra Oy maksoi 50 miljoonaa euroa pääoman palautusta omistajilleen, josta 22,4 miljoonaa euroa kuului määräysvallattomille omistajille.

31. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyrietykset sekä johtoon kuuluvat avainhenkilöt: hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiiriin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Johdon ja hallituksen palkitseminen

Johtoryhmän saamat palkat ja palkkiot, T€

	2019	2018
Palkat ja palkkiot*)	3 153,8	3 351,1
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
- maksuperusteiset eläkkeet	420,8	269,6
Osakeperusteiset etuudet	322,8	320,9
Yhteensä	3 897,4	3 941,6

*) Palkat ja palkkiot sisältää irtisanomiskorvaukset

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät palkat, luontaisedut ja lyhyen aikavälin kannustimet.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät johtoryhmän osalta paikallisten lakisääteisten eläkejärjestelyjen kulut sekä toimitusjohtajalle otetut maksuperusteiset lisäeläkevakuutukset. Konsernilla ei ole näihin liittyen muita sitoumuksia.

Osakeperusteiset etuudet sisältävät johdon pitkän aikavälin kannustinohjelmista kaudella aiheutuneet maksut (lisätietoja liitteessä 29).

Yllä esitettyyn taulukkoon sisältyvät myös toimitusjohtajan palkat ja palkkiot.

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja, T€

	2019	2018
Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	669,5	720,5
Johdon saamat osakkeet (kpl)		
Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	4 913	3 318
Muut johtoryhmän jäsenet	7 381	7 003
Yhteensä	12 294	10 321

Toimitusjohtajan eläkeikä määritellään työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut maksuperusteisen eläkevakuutuksen toimitusjohtajalle, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2019. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 50 000 euroa vuonna 2019.

Hallituksen palkkiot

	2019		2018	
	Vuosimaksu bruttona (T€)	Saatujen osakkeiden määrä (kpl)	Vuosimaksu bruttona (T€)	Saatujen osakkeiden määrä (kpl)
Paasikivi Annika, puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	109,2	3 665	109,2	2 498
Aaltonen-Forsell Pia, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	63,9	2 077	64,5	1 416
Falk Johan, 13.3.2018 alkaen	58,9	1 873	52,3	1 277
Eloranta Jorma, 13.3.2018 asti		-	1,8	-
Lengauer Markus	65,1	2 077	64,5	1 416
Lindholm Casimir, 13.3.2018 alkaen	54,7	1 873	52,9	1 277
Nygren Eva	55,9	1 873	54,7	1 277
Rosendal Jari, 13.3.2018 asti		-	1,8	-
Yhteensä	407,7	13 438	401,7	9 161

Lisäksi yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEL-eläkejärjestelmään perustuvaan eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Muut lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä ei ollut 31.12.2019 eikä 31.12.2018 rahallinaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt ovat tehneet vähäisiä transaktioita konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinto- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa

M€	2019	2018
Myynnit	0,7	0,0
Ostot	2,7	4,3
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Ostovelat ja muut velat	0,1	0,4

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Beteiligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint-Priest
Uponor S.r.l.	Italia, Vimercate
KaMo GmbH	Saksa, Ehingen
Delta Systemtechnik GmbH (95 % Uponor Beteiligungs GmbH, 5 % KaMo GmbH)	Saksa, Celle
Uponor Hispania, S.A.U.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Brøndby
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Uponor Suomi Oy	Suomi, Lahti
Uponor Hong Kong Ltd	Hong Kong
Uponor (China) Plumbing Systems Co., Ltd. (*)	Kiina, Taicang
Uponor Kft.	Unkari, Budapest
(Uponor Épületgépészeti Korlátolt Felelősségű Társaság)	
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor, s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor d.o.o	Kroatia, Zagreb
Uponor AS	Norja, Vestby

Nimi	Valtio ja kotipaikka	Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Wiener Neudorf	Uponor Infra Oy (55,3 % Uponor Oyj, 44,7 % KWH-yhtymä Oy)	Suomi, Helsinki
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Błonie	Jita Oy	Suomi, Virrat
Uponor Portugal - Sistemas para Fluídos, Lda. (99,97 % Uponor Oyj, 0,03 % Uponor Hispania, S.A.U)	Portugali, V.N. Gaia	Uponor Infra AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor AG in Liquidation (*)	Sveitsi, Pfungen	Uponor Infra A/S	Tanska, Holbæk
JSC "Uponor Rus"	Venäjä, Moskova	Uponor Infra AS	Norja, Vestby
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås	Uponor Infra Ltd.	Kanada, Mississauga
Uponor AB	Ruotsi, Virsbo	Uponor Infra Limited (*)	Englanti, Milton Keynes
Uponor Limited	Englanti, Watford	Uponor Infra Sp. z o.o.	Puola, Varsova
Uponor Building Energy Limited (*)	Englanti, Watford	Uponor Infra Oü	Viro, Tallinna
UPONOR, s.r.o.	Slovakia, Bratislava	Koy Tuusulan Pakkasraitti 12	Suomi, Tuusula
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware	KWH PIPE (INDIA) LIMITED (*)	Intia, Mumbai
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware	KWH Pipe Espana SA (*)	Espanja, Madrid
Uponor NA Investment LLC	Yhdysvallat, Delaware	KWH Pipe (Portugal) Tubos Lda. (*)	Portugali, Palmela
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware		
Tulsa Pipe Plant, Inc. (*)	Yhdysvallat, Delaware		
Uponor Ltd.	Kanada, Saskatchewan		
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware		
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois		
Uponor Innovations, LLC	Yhdysvallat, Delaware		
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bukarest		
Uponor Insurance Limited	Guernsey		
Uponor Pty Ltd (*)	Australia, Sydney		

Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Punitec GmbH & Co. KG (36 %)	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH (36 %)	Saksa, Gochsheim
Phyn Oy (50 %)	Suomi, Helsinki
Phyn LLC (50 %)	Yhdysvallat, Delaware

(*) Lepäävä yhtiö

32. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen konsernissa ei ollut merkittäviä tapahtumia.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

M€	Liite	2019	2018
Liikevaihto	2	10,9	9,5
Liiketoiminnan muut tuotot	3	5,0	-
Henkilöstökulut	4	7,8	7,6
Poistot ja arvonalentumiset	5	0,3	0,2
Liiketoiminnan muut kulut	3	15,1	9,4
Liiketappio		-7,4	-7,7
Rahoitustuotot ja -kulut	6	61,5	42,4
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		54,1	34,7
Tilinpäätössiirrot	7	3,3	2,5
Tuloverot	8	0,0	-0,1
Tilikauden voitto		57,4	37,1

Emoyhtiön tase

M€	Liite	31.12.2019	31.12.2018	M€	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
Pysyvät vastaavat				Oma pääoma			
Aineettomat hyödykkeet				Osakepääoma			
Aineettomat oikeudet		2,6	0,5			146,4	146,4
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	2,6	0,5	Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Aineelliset hyödykkeet				Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			
Koneet ja kalusto		0,4	0,4			0,1	0,1
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	0,4	0,4	Edellisten tilikausien voitto		111,4	111,3
Sijoitukset				Tilikauden voitto			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		255,6	256,3			57,4	37,1
Osuudet omistusyhteisyriksissä		2,6	2,6	Oma pääoma yhteensä	13	365,6	345,1
Muut osakkeet ja osuudet		0,0	0,0	Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		254,7	250,9	Poistoero		0,5	0,2
Sijoitukset yhteensä	10	512,9	509,8	Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		0,5	0,2
Pysyvät vastaavat		515,9	510,7	Pakolliset varaukset	14	1,5	1,6
Vaihtuvat vastaavat				Vieras pääoma			
Pitkäaikaiset saamiset				Pitkäaikainen vieras pääoma			
Laskennalliset verosaamiset		0,3	0,2	Lainat rahoituslaitoksilta		170,0	170,0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	11	0,3	0,2	Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	15	170,0	170,0
Lyhytaikaiset saamiset				Lyhytaikainen vieras pääoma			
Myyntisaamiset		1,9	1,4	Ostovelat		2,4	1,1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		10,2	3,7	Siirtovelat		3,6	2,7
Siirtosaamiset		1,9	2,1	Muut velat		106,9	89,3
Laskennalliset verosaamiset		0,1	0,1	Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16	112,9	93,1
Muut saamiset		58,4	64,2	Vieras pääoma yhteensä		282,9	263,1
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12	72,4	71,5	Vastattavaa yhteensä		650,5	610,0
Rahat ja pankkisaamiset		61,9	27,6				
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		134,6	99,3				
Vastaavaa yhteensä		650,5	610,0				

Emoyhtiön rahoituslaskelma

M€	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto / -tappio	-7,4	-7,7
Suunnitelman mukaiset poistot	0,3	0,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-0,1	-0,1
Maksetut verot	0,0	1,0
Fuusiovoitot ja -tappiot	-4,1	-
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-11,2	-6,6
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	1,9	-3,9
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-0,8	-10,1
Konsernitilisaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-8,1	-3,9
Konsernitilivelkojen lisäys (+) / vähennys (-)	19,3	-2,9
Käyttöpääoman muutos	12,3	-20,8
Saadut osingot liiketoiminnasta	58,9	59,6
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	2,5	2,3
Muutokset omissa osakkeissa	0,2	-1,8
Liiketoiminnan rahavirta	62,7	32,7
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,2	-0,5
Muut lyhytaikaiset sijoitukset	0,0	-1,0
Myönnetty lainat	-43,0	-75,9
Lainasaamisten takaisinmaksut	45,9	66,1
Muutokset tytäryhtiöosakkeiden investoinneissa	-2,6	-1,3
Pääoman palautukset tytäryhtiöiltä	0,0	27,7
Saadut korot investoinneista	9,7	11,3
Saadut osingot investoinneista	0,1	0,0
Investointien rahavirta	9,9	26,4
Rahavirta ennen rahoitusta	72,7	59,1

M€	2019	2018
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	75,2	124,9
Lainojen takaisinmaksut	-75,0	-204,9
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0,0	0,0
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-1,3	-1,7
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-37,2	-35,8
Rahoituksen rahavirta	-38,4	-117,5
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	34,3	-58,4
Rahavarat 1.1.	27,6	86,0
Rahavarat 31.12.	61,9	27,6
Muutos taseen mukaan	34,3	-58,4

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laadintaperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot sisältävät verot tilikaudelta ja mahdolliset korjaukset edellisten tilikausien veroihin.

Lainan liikkeeseenlaskukulut

Lainan liikkeeseenlaskukulut on jaksotettu lineaarisesti vaihtuviin vastaaviin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaissopimukset

Johdannaistrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon kirjanpitolain 5.2 § mukaisesti. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaissopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa. Johdannaisten käyvät arvot johdannaislajeittain on esitetty kohdassa liitetieto 18. Johdannaislajien tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset on esitetty kohdassa Liitetieto 6. Johdannaisten käytöstä on kerrottu konsernin kohdassa Liitetieto 27.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

Tytäryhtiöosakkeet

Tytäryhtiöosakkeiden tasearvo muodostuu välittömästä hankintamenosta vähennettynä arvonalennuksilla.

2. Liikevaihto

M€	2019	2018
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	10,9	9,5
Yhteensä	10,9	9,5

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot		
Sulautumisvoitto *)	5,0	-
Yhteensä	5,0	-

*) Uponor Business Solutions Oy sulautui emoyhtiöön 31.12.2019.

M€	2019	2018
Liiketoiminnan muut kulut		
Matkakulut	0,4	0,5
Ostetut palvelut	5,5	2,8
Sulautumistappio *)	0,9	-
Muut	8,2	6,7
Yhteensä	15,1	9,5

*) UWater Oy sulautui emoyhtiöön 30.4.2019.

M€	2019	2018
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1

4. Henkilöstökulut

M€	2019	2018
Palkat ja palkkiot	6,7	6,8
Eläkekulut	1,0	0,6
Henkilösivukulut	0,1	0,2
Yhteensä	7,8	7,6
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin Toimihenkilöitä	62	52
Johdon palkat ja palkkiot T€ *)		
Toimitusjohtaja	669,5	720,5
Hallitus	407,7	401,7
Yhteensä	1 077,2	1 122,2

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2019 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Toimitusjohtaja jää eläkkeelle työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Toimitusjohtajan eläke karttuu työeläkelain (TyEL) mukaisesti.

Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2019. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 50 000 euroa vuonna 2018. Vuonna 2019 maksu oli 50 000 euroa.

5. Poistot

M€	2019	2018
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,1
Aineelliset hyödykkeet	0,2	0,1
Yhteensä	0,3	0,2

6. Rahoitustuotot- ja kulut

M€	2019	2018
Korkotuotot	0,1	0,2
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	10,3	9,8
Osinkotuotot	0,1	0,0
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	58,9	59,6
Korkokulut	-3,3	-3,5
Korkokulut tytäryhtiöille	-0,5	-0,3
Muut rahoitustuotot	2,5	0,0
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,1
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-2,3	-19,0
Voitot ja tappiot johdannaisista		
Toteutuneet	-8,1	-9,6
Toteutumattomat	0,9	-0,1
Kurssierot		
Toteutuneet	0,9	1,7
Toteutumattomat	2,1	3,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	61,5	42,4

7. Tilinpäätössiirrot

M€	2019	2018
Poistoeron muutos	0,1	0,0
Konserniavustukset	3,2	2,5
Yhteensä	3,3	2,5

8. Tuloverot

M€	2019	2018
Tilikaudelta	-	0,0
Edellisiltä kausilta	0,0	-
Laskennallisen verovelan muutos	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2019 M€	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	3,3	1,0	4,3
Lisäykset	0,0	0,1	0,2
Fuusiolisäykset	42,0	0,8	42,8
Hankintameno 31.12.	45,3	2,0	47,3
Kertyneet poistot 1.1.	2,8	0,6	3,5
Tilikauden poisto	0,1	0,2	0,3
Fuusiolisäykset	39,8	0,8	40,6
Kertyneet poistot 31.12.	42,7	1,6	44,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,6	0,4	2,9

Fuusiolisäykset koostuvat UWater Oy:n käyttöomaisuuden siirrosta 30.4.2019 sekä Uponor Business Solutions Oy:n käyttöomaisuuden siirrosta 31.12.2019.

2018 M€	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	3,1	0,7	3,8
Lisäykset	0,2	0,3	0,5
Hankintameno 31.12.	3,3	1,0	4,3
Kertyneet poistot 1.1.	2,7	0,5	3,2
Tilikauden poisto	0,1	0,1	0,2
Kertyneet poistot 31.12.	2,8	0,6	3,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	0,4	0,9

10. Sijoitukset

M€	2019	2018
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 1.1.	256,3	290,3
Lisäykset	2,6	1,3
Vähennykset	0,0	27,7
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 31.12.	258,8	263,9
Arvon alentumiset	3,2	7,6
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	255,6	256,3
Osakkuusyhtiöt 1.1.	2,6	1,6
Lisäykset	0,0	1,0
Osakkuusyhtiöt 31.12.	2,6	2,6
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	0,0	0,0
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	0,0	0,0
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	254,5	250,5
- Muut	0,2	0,4
Lainasaamiset yhteensä	254,7	250,9
Yhteensä	512,9	509,8

Vuoden 2019 arvonalentumiset liittyivät Uponor Pty:n osakkeisiin sekä vuoden aikana toteutuneisiin fuusioihin.

11. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2019	2018
Laskennalliset verosaamiset	0,3	0,2
Yhteensä	0,3	0,2

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista.

12. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2019	2018
Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	1,9	1,4
- lainasaamiset	10,2	13,7
- laskennalliset verosaamiset	0,1	0,1
- siirtosaamiset	0,9	1,1
- konsernihilisaamiset	53,4	45,3
- muut saamiset	2,1	3,5
Yhteensä	68,6	65,1
Muilta		
- myyntisaamiset	0,0	0,0
- siirtosaamiset	1,0	1,0
- muut saamiset	2,8	5,4
Yhteensä	3,8	6,4
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	72,4	71,4
Siirtosaamiset		
Korkotuotot	0,9	1,1
Verot	0,0	-
Muut	1,0	1,0
Yhteensä	1,9	2,1

13. Oman pääoman muutokset

M€	2019	2018
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146,4	146,4
Osakepääoma 31.12.	146,4	146,4
Ylikurssirahasto 1.1.	50,2	50,2
Ylikurssirahasto 31.12.	50,2	50,2
Sidottu oma pääoma yhteensä	196,6	196,6
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,1	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,1	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	148,4	148,9
Osingonjako	-37,2	-35,8
Omat osakkeet	0,2	-1,8
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	111,4	111,3
Tilikauden voitto	57,4	37,1
Vapaa oma pääoma yhteensä	168,9	148,5
Oma pääoma 31.12.	365,6	345,1
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto	113,4	113,6
Tilikauden voitto	57,4	37,1
Omat osakkeet	-2,0	-2,2
Jakokelpoiset varat 31.12.	168,9	148,5

14. Pakolliset varaukset

M€	2019	2018
Ympäristövaraus	1,5	1,6
Yhteensä	1,5	1,6

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

M€	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	170,0	170,0
Yhteensä	170,0	170,0

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

M€	2020	2021	2022	2023
Lainat rahoituslaitoksilta	-	70,0	100,0	-
Yhteensä	-	70,0	100,0	-

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

M€	2019	2018
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	0,6	0,2
- konsernitilivelat	96,8	77,5
- muut lyhytaikaiset velat	7,1	8,0
Yhteensä	104,4	85,6
Muilta		
- ostovelat	1,8	1,0
- siirtovelat	3,6	2,7
- muut lyhytaikaiset velat	3,1	3,8
Yhteensä	8,5	7,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	112,9	93,1

M€	2019	2018
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	1,3	0,7
Bonukset	1,1	1,1
Verot	0,1	0,2
Korot	0,6	0,5
Muut	0,5	0,3
Yhteensä	3,6	2,7

17. Vastuusitoumukset

M€	2019	2018
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	47,6	42,6
Takaukset	47,6	42,6
Käyttöleasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,2	0,2
Myöhemmin maksettavat	0,1	0,2
Leasingvastuut yhteensä	0,3	0,4

Emoyhtiöllä on toimitiloistaan määräaikainen 10 vuoden vuokrasopimus jonka vuokra-aika alkoi 1.3.2013 sekä määräaikainen 5 vuoden vuokrasopimus joka alkoi 1.10.2019.

M€	2019	2018
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,6	0,6
Myöhemmin maksettavat	1,3	1,8
Vuokravastuut yhteensä	1,9	2,4
Yhteensä	49,8	45,4

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

18. Johdannaissopimukset

M€	2019	2018
	Nimellisarvot	
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50,0	50,0
Korko-optiot	45,0	70,0
	2019	2018
	Käyvät arvot	
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-1,1	-0,6
Korko-optiot	0,0	0,0
	2019	2018
	Nimellisarvot	
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	229,1	277,2
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	119,6	139,0
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset	3,4	4,1
Energia (MWh)	127 198	162 118
	2019	2018
	Käyvät arvot	
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	0,9	1,9
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	1,1	-0,8
Ostetut valuuttaoptiot	0,1	0,0
Asetetut valuuttaoptiot	0,0	0,0
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset	0,6	2,6

Johdannaisten ikäjakauma esitetään konsernitiilin päätöksen kohdassa liitetieto 26.

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 168 944 146,32 euroa, josta tilikauden voitto on 57 445 870,87 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

-osinkona jaetaan 0,53 euroa / osake yhteensä	38 683 331,01 euroa
<u>-omaan pääomaan jäävä määrä</u>	<u>130 260 815,31 euroa</u>
	168 944 146,32 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Vantaa, 12. helmikuuta 2020

Annika Paasikivi
Puheenjohtaja

Markus Lengauer
Varapuheenjohtaja

Pia Aaltonen-Forsell

Johan Falk

Casimir Lindholm

Eva Nygren

Jyri Luomakoski
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n (y-tunnus 0148731-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenvedo merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrittäjistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrittäjille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastusmenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa	Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa
Liikearvon arvonalentumistestaus		Varaukset ja ehdolliset velat	
<p>Katso liitetieto 10 tilinpäätöksessä.</p> <p>Liikearvon määrä on konsernitaseessa EUR 83.6 miljoonaa.</p> <p>Johto arvioi liikearvon arvonaletumistarvetta vuosittain. Johdon laatiman arvonalentumistestauksen perusteella, johto ei ole nähnyt tarvetta arvonalentumiskirjaukselle.</p> <p>Arvonalentumistestauksiin liittyy merkittäviä johdon arvioita tulevaan liiketoiminnan kehitykseen, kassavirtoihin ja diskonttokorkoon liittyen.</p> <p>Merkittävimmät tekijät johdon arvioissa ovat myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Kuten liitetiedossa 10 on selostettu, johto katsoo, että Uponor Infran liikearvo on herkempi liikearvon arvonalentumisriskille. Uponor Infraan liittyvän liikearvon määrä taseessa on EUR 9.5 miljoonaa.</p> <p>Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyysriski.</p>	<p>Tarkastuksessamme olemme arvioineet johdon tekemään arvonalentumistestaukseen liittyviä merkittäviä oletettavia kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön osalta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olemme verranneet kasvu- ja kannattavuusolettamia historialliseen kehitykseen verrattuna. • Olemme verranneet laskelmissa käytettyjä arvioita vahvistettuihin budjetteihin ja strategisiin suunnitelmiin. • Olemme verranneet käytettyjä diskonttokorkoja ulkopuolisista lähteistä saatuun tietoon. • Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelman laskentateknistä asianmukaisuutta. <p>Olemme arvioineet myös arvonalentumistestauksesta annettuja liitetietoja.</p>	<p>Katso liitetieto 21 ja 25 tilinpäätöksessä.</p> <p>Varausten määrä Uponor Oyj:n konsernitiilinpäätöksessä on EUR 30.0 miljoonaa. Lisäksi konserni esittää merkittävät ehdolliset velat liitetiedossa 25.</p> <p>Olemassa olevan oikeudellisen tai tosiasiallisen veloitteen, siihen liittyvien tulevien maksujen todennäköisyyden sekä luotettavan kustannuslaskelman arviointi vaatii johdon harkintaa oikean kirjanpito- ja esitystavan varmistamiseksi.</p> <p>Koska varausten ja ehdollisten velkojen tunnistamiseen, arvostukseen sekä esitystapaan liittyy huomattavasti harkinnanvaraisuutta, olemme luokitelleet ne tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.</p>	<p>Tarkastuksemme yhteydessä olemme muun muassa arvioineet johdon tekemien arvioiden asianmukaisuutta.</p> <p>Olemme arvioineet myös, sisältävätkö varaukset kaikki olennaiset erät käymällä läpi hallituksen kokousten pöytäkirjat sekä käymällä keskusteluja Uponor-konsernin lakiasiaintoimiston kanssa. Lisäksi olemme pyytäneet tarvittaessa vahvistuksia ulkopuolisilta asianajajilta.</p> <p>Olemme arvioineet myös varauksista sekä ehdollisista veloista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta konsernitiilinpäätöksessä.</p>

- esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
 - Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
 - Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
 - Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
 - Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin. Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana. Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoitoimista.
- Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana tilikaudesta 2010 alkaen yhtäjaksoisesti 10 vuotta.

Muu informatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen voitonjakoehdotus on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla, 12. helmikuuta 2020

Deloitte Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Vattulainen
KHT

uponor

Uponor Oyj

Äyritie 20

PL 37

01511 Vantaa

Puh. 020 129 211

www.uponor.fi

www.sijoittajat.uponor.fi